

Veto

Leuven Studentenvakblad
Jaargang 15, '88-'89
Nr. 30, dd. 22 mei 1989
ISSN: 0773-5162
Wekelijks

Leuvense Overkoepelende Kringsorganisatie
Verantw. Uitg.: Walter Pauli
s' Meiersstraat 5, 3000 Leuven
☎ 016/22.44.38
Verschijnt niet van juni tot augustus

Homoseksuelen en Stad Leuven

Het roze imago van Jeugdhuis de Schrabbel

Vorig jaar kreeg het homo- en lesbiennecentrum de Roze Drempel ernstige moeilijkheden met de KU Leuven. De academische overheid probeerde toen de Roze Drempel te weren uit de Peekaa, het kafee van Katechetika. Eveneens werd hun aanwezigheid op de Financiële Controle Commissie (FKK) in vraag gesteld. Ook dit jaar laat men de Roze Drempel niet met rust. Hun wekelijkse ontmoetingsavond in jeugdhuis de Schrabbel werd onlangs bedreigd. Het ziet er echter naar uit dat vzw Heiberg, de eigenaar van de Schrabbel, en de Roze Drempel samen tot een oplossing zullen komen. Men gaat er een beetje uit van de redenering "zolang het bij de Leuvenaars niet te fel opvalt dat de Roze Drempel in de Schrabbel zit, is het allemaal niet zo erg."

De moeilijkheden van de Roze Drempel zijn eigenlijk een vervolg op de problemen van vorig jaar. Ondanks een konflikt met de faculteit Godgeleerdheid zat de Roze Drempel in de Peekaa (thans 'Schisma'), het kafee van Katechetika. Zo'n kafee is cruciaal in de werking van de Roze Drempel: een ideale ontmoetingsplaats voor de groep. Voor andere geïnteresseerden is een kafee wellicht de beste formule om op een ongedwongen en vrijblijvende manier kennis te maken met de organisatie. De 'roze drempel' wordt zo sterk verlaagd.

Leuven, de andere helft bestaat uit mensen die door de Jeugdraad worden voorgedragen.

Normaal zou die eind januari, begin februari samenkomen. Het probleem is echter dat die vergaderingen niet regelmatig gebeuren. Eind februari bleek bijvoorbeeld dat er sinds de aanvraag van de Roze Drempel nog steeds geen bijeenkomst had plaatsgevonden. De PV's zaten nog steeds met een praktisch probleem dat een snelle oplossing vroeg: de dringende vraag van de Roze Drempel om een kafee.

Biergeur

De Peekaa bleek echter niet de ideale oplossing. Het kafee was immers slechts alleen de vrijdagavond ter beschikking. Voor een vereniging, die voor een groot stuk binnen het studentenmilieu rekruteert, is dat een erg moeilijk tijdstip. Bovendien is de Peekaa - indien men op een andere dag kafee zou mogen houden - te klein voor de Roze Drempel. Men denkt dat een aantal van honderd belangstellenden per kafee-avond zonder problemen kan bereikt worden. En zelfs wij gaan ermeê akkoord dat de Peekaa nu niet bepaald een gezellig kafee is. Daarvoor is de biergeur te ranzig, de vloer te vies. Dat nodigt niet direct uit.

Kortom, de Roze Drempel zocht vorig jaar naar een andere oplossing. Men meende begin januari een goed alternatief te hebben gevonden met het stedelijk jeugdhuis "De Schrabbel" in Craenendonck. Men diende dan ook een aanvraag in om daar iedere woensdagavond een ontmoetingskafé te organiseren. De Schrabbel verhuurt namelijk haar kafee op de 'vrije' avonden aan Leuvense verenigingen.

Die aanvraag werd behandeld door de twee Permanente Verantwoordelijken (PV's), die het dagelijks bestuur regelen. Zij voorzagen dat de Roze Drempel door heel wat mensen anders, strenger natuurlijk, zou beoordeeld worden dan andere verenigingen. Daarom wilden zij graag wachten met de definitieve beslissing tot de volgende vergadering van de Raad van Beheer van de vzw Heiberg, de eigenaar van de Schrabbel. Vzw Heiberg is een 'gemengde' vzw: de helft van de Raad van Beheer en de Algemene Vergadering (AV) bestaat uit proportioneel aangewezen mensen van de politieke partijen van de gemeenteraad van

Roddels

Begin maart stelden zij daarom een proefkontraat op van drie maanden voor de Roze Drempel. Ondanks de vroegere bezwaren verwachten de PV's toch niet dat er heibel rond zou komen. De Roze Drempel is immers een vereniging die door de Leuvense Jeugdraad is erkend. In de Passe-Partout van 8 maart '89 verklaren Hilde Van Den Broeck en Hild Guffens, de beide PV's, nog: "Van enige vorm van inhoudelijke inmenging in onze programmatiek hebben we nog hoegenaamd geen last gehad. Wij stellen onze activiteitenkalender wel telkens voor op de Algemene Vergadering van de Raad van Beheer, maar meestal heerst daar weinig discussie rond en is de voorstelling louter ter kennisgeving bedoeld." Hun idee om de Roze Drempel te laten 'goedkeuren' door de AV, was zoals de andere activiteiten bedoeld ter kennisgeving. Men is dan achteraf juridisch gedeeld door de vzw. Het zou echter anders uitlopen.

De Roze Drempel maakte voor haar eerste kontaktafavond hier en daar wat reclame: een advertentie in Veto, enkele affiches, een bericht in hun eigen nieuwsbrief. Toevallig bleef echter één enkele affiche aan de deur van de Schrabbel hangen. Met daarop, netjes onder elkaar, "homo- en lesbiennekafee" en "Jeugdhuis Schrabbel". Hierna begon de homomeles. Van verschillende mensen uit diverse betrokken partijen vernamen wij dat de heer Mulders, administratief directeur van Kindercentrum Craenendonck, de bewuste affiche van de deur heeft getrokken en rechtstreeks naar het bureau van burgemeester Vansina (CVP) is gestapt. Tegelijk met de affiche zou Vansina de opmerking onder de neus

vervolg op p.3 >

Knobbels

Knobbels, daarvoor kunnen wij meespreken. Wij hebben er overal. Op onze stembanden bijvoorbeeld. Jarenlang krijsten wij Zichem-Zussen-Bolder (om maar iets te zeggen) bij elkaar omdat enkele gefrustreerde meesterkes er niets beter op vonden dan de tafel van één er hardhandig in te kloppen. Konden wij het helpen dat zij een wiskundeknobbel hadden. Maar nu volgt de definitieve afrekening. Geen gelul, de bijl erin, in alle tafels. Op pagina 10 sprokkelt u brandhout.

Eks

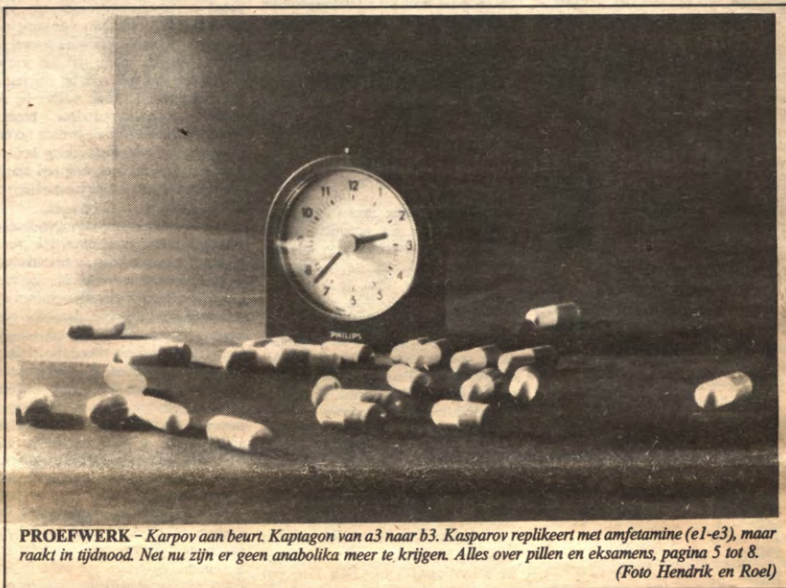
Het is al langer dan vandaag bekend dat één van onze redactrices een voorkeur heeft voor mannelijk naakt. Geef haar maar rozige piemeltes en blozende billettjes. Uuuren kan zij dat zitten kontempleren. Maar daarvoor gaan we hier niet uitwijden. De vrouwen dezer planeet hebben het zo al moeilijk genoeg. De eksistentiaaliteit (sic) van hun vrouw-zijn wordt volkomen genegeerd in deze harde mannenwereld. Wij kloppen ons berouwvol op de borst. En u ook, na de volledige pagina 9.

Saai

Het is al langer dan vandaag bekend dat één van onze redacteurs een voorkeur heeft voor mannelijk naakt. Geef hem maar rozige piemeltes en blozende billettjes. Uuuren kan hij dat zitten kontempleren. En daarom is hij natuurlijk kultuurredakteur geworden. Volgend jaar komt dat postje vrij. Als u uw kans wil wagen, spurt u nu naar pagina 4. Verbijstering verzekerd.

Gedaan

Het is volbracht. Wij kunnen des hemelen vuur niet langer torsen. Dertig Veto's hebben de laatste creativiteit uit ons jonge godenlijf geperst. U bekijkt het voorlopig zelf maar. U zal wel zien wanneer wij er opnieuw zijn. Voor weer een jaarje destruktiviteit, negativisme en ekstrem-links radikalisme. Tot dan gaan we nog enkele zittijden meepikken. Geef ons uw grijzen stilte.

PROEFWERK - Karpov aan beurt. Kaptagon van a3 naar b3. Kasparov replikeert met amfetamine (e1-e3), maar raakt in tijdnood. Net nu zijn er geen anabolika meer te krijgen. Alles over pillen en eksamens, pagina 5 tot 8. (Foto Hendrik en Roel)

Dansfestival is in aantocht Goden, helden en het Klapstuk

Wie van moderne dans houdt, zal in het begin van volgend academiejaar uitgebreid aan zijn trekken komen. In oktober wordt Leuven namelijk in niet geringe mate beheerd door Klapstuk 89, de vierde editie van het tweejaarlijks internationaal dansfestival. Het woord 'internationaal' staat er niet voor niets. Er worden niet enkel gezelschappen uit de meest uiteenlopende hoeken van de wereld uitgenodigd, het Klapstuk geniet in de hele wereld ook nogal wat belangstelling. Het festival is groot geworden. Artistiek directeur Bruno Verbergt lichte voor Veto enkele tipjes van de sluis op.

Na Klapstuk 87 werd door Michel Uytterhoeven, de toenmalige artistiek directeur, een zogenaamd 'moreel verslag' over het festival opgesteld. Verbergt was toen voorzitter van Kultuurraad en zetelde in de Beheerraad van het Klapstuk. Als dusdanig was hij nauw bij de uiteindelijke totstandkoming van het verslag betrokken.

Twee punten vallen daarbij te noteren. Een eerste was de konstatering, dat de editie van 1987 een succes was gebleken. De Klapstuk-formule, die (veelgheidshalve) na elke festival opnieuw in vraag wordt gesteld, hoefde dus niet te worden doorbroken. Uytterhoeven heeft op een bepaald moment nog gedacht, dat het derde Klapstuk het laatste zou zijn. Verbergt denkt nu al aan de vijfde editie.

Ten tweede: het Klapstuk is groot geworden. In acht jaar tijd zijn er in de hele wereld kontakten gelegd, en heeft men veel ervaring opgedaan. Verbergt spreekt van een "reservoir van kennis; het zou zonde zijn om ze enkel voor het festival te gebruiken". Daarom werkt het

Klapstuk momenteel aan een studio in de Naamsestraat, die een soort 'werkplaats' (een geliefkoosde Stuc-term) voor moderne dans moet zijn. In eerste instantie zouden er koreografen worden opgeleid. Daarvoor wil het Klapstuk gerenommeerde koreografen, zoals bijvoorbeeld de Amerikaan Steve Paxton, aantrekken. In tweede instantie zou de studio worden gebruikt voor de productie van eigen voorstellingen. Voor deze werkplaats, die in oktober gebruiksklaar moet zijn, heeft het Klapstuk een half miljoen frank van de Loterij ter beschikking gekregen. Maar als het project blijvend wil zijn, dan moet er meer, veel meer geld gevonden worden. Verbergt stelt daarbij nog, dat er eerst een 'behoefteonderzoek' moet komen.

Zo'n permanente studio is dus nog toekomstmuziek. Klapstuk 89 staat echter voor de deur. Tussen 3 en 25 oktober zullen er zo'n 12 tot 15 verschillende producties te zien zijn. Alles bij mekaar worden dat een veertigtal voorstellingen. In grote lijnen zal Klapstuk 89, gesteerd door het succes van de vorige editie, niet

erg veel van die voorganger verschillen. Verbergt wil vooral niet de intellektualistische toer opgaan. "Er zijn wel honderd verhalen te verzinnen over het hoe en waarom van elke voorstelling, maar daar gaat het hem eigenlijk niet om. Wat je te zien krijgt, moet in eerste instantie mooi zijn."

Wat dat betreft heeft het Klapstuk vorige maand een zware opdoffer moeten inkasseren. Impressing the Czar, een productie van de in Frankfurt werkende Amerikaan Forsythe, zal namelijk niet op het Klapstuk te zien zijn. Deze productie, die door nogal wat kenners wordt beschouwd als de voorstelling van de laatste jaren, gold tot voor kort als het absolute hoogtepunt voor het festival. Bovendien wou Verbergt Forsythe programmeren als openingsvoorstelling bij het begin van het academiejaar.

Europa

Kink in de kabel was het geld en de infrastructuur. Forsythe heeft een groot podium nodig, en dat was enkel op het sportpark te vinden. De sporthal zou dan echter drie weken lang niet gebruikt kunnen worden. Het Instituut voor Lichamelijke Opleiding (ILO) aarzeld, omdat de lessen niet normaal zouden kunnen doorgaan. Daar kwam nog eens bij, dat het Bureau voor de Academische Raad ook niet meteen voor de zaak warm liep. Het argumenteerde dat een dansvoorstelling als die van Forsythe en de eigenlijke functie van de sporthal in een nogal "indirekte relatie" tot elkaar stonden. Wat ons nogal vreemd overkomt, zeker als je bekijkt dat het ILO zelf een Department Dans heeft. En hoewel het Klapstuk alle financiële verantwoordelijkheid op zich zou nemen, schrok de academische overheid terug voor de grote som geld die met een monsterproductie als 'Impressing the Czar' gepaard ging. Forsythe af.

vervolg op p.4 >

LEZERS BRIEVEN

Alle lezersreacties kunnen bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven.

De brieven moeten betrekking hebben op in Veto behandelde onderwerpen of op Leuvense (studenten)actualiteit, en ondertekend zijn met naam, studietoestand en adres. Wie liever niet heeft dat zijn naam gepubliceerd wordt, moet dit duidelijk motiveren.

Brieven die langer zijn dan 25 regels van 68 aanslagen (spaties inbegrepen); dit komt overeen met ± 1 getikte blz. met een dubbele interlinie worden in principe ingekort. Behoudens deze restrictie worden brieven geplaatst zoals ze ons bereiken.

Mier

Dat Veto van afbreken houdt is al langer bekend, maar dat men daarbij mensen woorden in de mond legt die niet van hen komen, is een journalistieke mislukking. De meeste studenten theaterwetenschap vonden de stukproductie 'Bei mir bist du schön' inderdaad een flop, maar termen als 'achterlijke show' en 'stelletje kinderen' hebben we nooit gebruikt. We zijn wel iets subtieler in onze analyse (in tegenstelling tot Veto). Reyniers heeft deze woorden ofwel zelf uitgevonden ofwel uit onbetrouwbare bron vernoemd. We vragen ons af wie ons eventueel in discreetheid brengen en waarom?

Reyniers neemt op zijn minst een zeer dubbelzinnige houding aan tegenover de voorstelling. Uit zijn kritiek blijkt duidelijk dat hij het stuk over de hele lijn slecht vindt, enkele passages uitgezonderd. Maar toch wil hij geen consequent besluit trekken. Het publiek reageerde immers 'entoesiast' en hij durft daarop blijkaar niet tegen in gaan. Een vreemde houding voor een studentenblad dat preteneerd kritisch te zijn. Als mensen met een zekere kijkervaring en achtergrond daarentegen een meer objectief oordeel vellen, worden ze bestempeld als 'degenen die het kunnen weten'.

De cultuurtribune van Veto slaat trouwens regelmatig de bal mis. We herinneren ons de nonsens nog over 'Zwart/Wit' van het Afront en de onterechte kritiek op 'Wittgenstein in-

corporated' van Johan Leysen. Zijn de theaterrecensies in Veto dan louter blad-vulling, of wil de recensent zijn lezers informeren en duiden? Indien dit laatste het geval mocht zijn dan raden wij de Veto-journalisten aan om in het vervolg wat minder polemisch en bevooroordeeld te kijken en te oordelen.

Tenslotte moet er worden aan toegevoegd dat wij met onze kritiek niets of niemand viseren, noch de dansers of choreograaf, noch het productiecentrum stuc/klapstuk. Wij wachten vol spanning op een bijgeschaafde heruitgave van 'bei mir' om het klapstukfestival en hopen op een eerlijke en onbevangen recensie in ons lijfblad.

Bart Desmet

OAV

Vorige week namen Paul Vandepuit en Benoit Lannoo het initiatief om de 'OAV-procedure' op gang te brengen. Deze OAV was bij de 'verzoening' tussen ASR en Krul in het leven geroepen als *uitzonderlijke* procedure en werd met een groot aantal veiligheidsmaatregelen omringd om mogelijk misbruik ervan te bemoeilijken. Een OAV duur, en nog wel een 'spoed-OAV'. De indruk bestond dat het niet zozeer om een koepelprobleem dan wel om een persoonlijke hetze tegen Erik Paredis, hoofdredacteur van Veto gaat: niemand nam immers aanstoot aan de inhoud zelf van de zogenaamde 'aanleiding'; de eigenlijke auteur van het artikel werd met rust gelaten; Benoit Lannoo geeft toe meegeschreven te hebben aan het artikel en pas zondagavond om half twee en na een gesprek met Paul Vandepuit te 'ernst' van de zaak ingezien te hebben. Bovendien was de agenda bijzonder onpartijdig opgesteld: na "mogelijke afzetting hoofdredacteur van Veto" volgde "aanstelling interim-hoofdredacteur". Dat laatste behoefde blijkaar geen 'mogelijke' meer.

Hieruit blijkt duidelijk dat beide initiatiefnemers omwille van persoonlijke motieven een stok gezocht hebben om Erik Paredis te kunnen slaan. Paul Vandepuit hierover: "We moeten nu stemmen want als we de conclusies uitstellen tot volgend jaar is Erik geen hoofdredacteur meer". Om hun doel te bereiken waren alle middelen goed: verdrachtmakingen en ophitsende taal ("ontvreemding van documenten"); ronseling van de benodigde handtekeningen om de OAV aan te vragen in het holst van dinsdagnacht met een sterk eizendige en summier uitleg; bevoegdheidsverschrijding (volgens de statuten kan de OAV namelijk zelf geen nieuwe hoofdredacteur aanstellen).

Beide historici hebben de OAV hier willen gebruiken als 'guillotine': gevraagd of het waar was dat hij gezegd had "dat een uur toch wel zou volstaan om Erik af te zetten zeker" antwoordde Paul Vandepuit vrijdag "Ik heb dat niet gezegd. Ik heb niet gezegd op één uur, maar op anderhalf uur". De rechten van de verdediging en een mogelijke inhoudelijke discussie ten gronde nemen natuurlijk niet zo heel veel tijd in beslag.

Als 'oud-strijder' is mij vroeger vaak verweten dat een handjevol mensen in de 's Meiersstraat alles alleen beslisten. Nochtans kan ik eertijg zeggen dat wij toen zeer veel moeite hebben gedaan om de mensen in de kringen en via hen de mensen in de jaren te informeren, te raadplegen en te laten beslissen. Diezelfde mensen die toen hoog van de toren bleezen over 'misbruiken', doen nu zelf schamtelooze dingen die ik nooit zou overhaalen hebben. Symptomatisch is dat toen ik vrijdag de nadruk legde op de

noodzaak van door het presidium/coco genomen *kringslandpunten* voor de beslissingen op een OAV, een deel van de kringvertegenwoordigers-persessen ronduit lachten. Deze gang van zaken is ronduit schandalig! Door het misbruik van 'uitzonderlijke' procedures wordt de ganse koepel op het spel gezet ter wille van de frustraties van enkelingen.

Koen Moens

Lol

Graag had ik enkele bemerkingen gemaakt in verband met de berichtgeving rond de verkiezingen in Psychologie.

Het zit hem vooral in dat ene banale zinnetje: "Een lolploeg 'Prof, Zeg eens A' moest voor de ambiance zorgen...". Ik zou graag de inhoudelijke elementen van onze ploeg willen benadrukken. Het is natuurlijk mogelijk, met een lolploeg louter en alleen 'ambiance' te brengen. Dat was echter niet de enige motivatie van onze ploeg.

Zoals u terecht opmerkt, is er sinds verleden jaar een ander kiestelsel ingevoerd in psychologie, met een vernieuwde belangstelling voor de kringverkiezingen als gevolg. Het was evenwel de mening van de ploeg, dat het louter aantrekken van veel volk bij verkiezingen niet direct de kring dichter bij de modale psychologiestudent brengt. Daarom dachten wij als tweede liciers (die niet meer in aanmerking komen voor een functie) toch nog een boodschap te brengen aan de mensen die er verandering kunnen in brengen.

Onze ironisch verpakte boodschap was tweevoudig. Er dient meer contact te komen tussen de kring en de studenten (Anti-Anonimiteits-Aktie): het zou niet mogen dat mensen moeten stemmen op personen waarvan men daarvoor nog nooit gehoord heeft. Hier direct bij aansluitend was onze tweede boodschap dat contacten tijdens de verkiezingen hun ideeën moeten kenbaar maken. Een schrale motivatie van een paar regels met een foto bij op de dag van de verkiezingen is niet voldoende. De kandidaten moeten zelf naar de psychologiestudenten gaan, om hun boodschap kond te maken.

Met deze twee boodschappen in het achterhoofd hebben wij een voorstelling opgebouwd die door zeer veel studenten is gehoord en gezien (er werd in alle jaren, behalve in derde lic. opgetreden).

Dat is ook de reden waarom ik

bewijfel dat de stembrieven 'verkeerd' zouden zijn ingevuld. Het 'verkeerde' was dat weinig kandidaten meer dan 50% van de stemmen haalden. Alhoewel het natuurlijk mogelijk is dat een aantal studenten inderdaad fouten hebben begaan, zou ik er toch de nadruk willen op leggen dat op de verkiezingsbrieff uitdrukkelijk vermeld stond, dat men "enkel de kandidaten waar men achter staat" moest aankruisen. Ik durf dan ook te stellen dat de lage percentages het resultaat zijn van de weinige bekendheid van de kandidaten. Men heeft daardoor enkel gestemd voor de kandidaten die men persoonlijk kende! Soms is zelfs maar voor één persoon gestemd.

Mijn vrees is dan ook dat als psychologie volgend jaar niet ten gronde iets gaat doen aan haar verkiezingsstatuten (het was verboden met een ploeg op te komen, of andere vormen van propaganda te voeren) de belangstelling voor de verkiezingen weerom sterk zal dalen, met een betwijfelbare representativiteit als gevolg.

Steven De Landtsher

LBK

Als reactie op het artikel over de kringwerking en verkiezingen binnen de Landbouwkring uit het nummer van maandag 8 mei wou ik graag het volgende kwijt.

Ik zou graag even een gedeelte van de "matte" kringwerking uit de doeken doen. Uit het artikel blijkt dat er het songfestival is geweest en dat het daarmee ophoudt, de tentoonstellingen nagekomen. Hieruit wordt dan gekoncludeerd dat de kring niet gewerkt heeft.

Welnu, het goed gevulde activiteitenboek bewijst dat onze kring wel gedraaid heeft. Eind september begon alles met de onthaalwerking waaraan, zeg maar alle eerste-kenners meededen. Naast de werkgroep verantwoorde landbouw, die inderdaad nauwelijks gewerkt heeft, vermelden we graag de werkgroepen onthaal, galabal, feestcomité, IAAS, songfestival en LIWP die dit jaar weerom zeer goed gedraaid hebben en waarbij ook inhoud en opkomst toch wel van succes mag gesproken worden. De werkgroep Industriedag die dit jaar voor het eerst opnieuw aan de slag was heeft veel mensen van het 4e en het 5e jaar aangeetrokken en liet een zeer bevredigende indruk voor de industrie achter.

Ook op het vlak van de studentenvertegenwoordiging is er dit jaar weer nuttig

werk geleverd, denk maar aan de inspraak bij de DUO-enquête over het eerste ij-jaar.

Wat betreft de jaarwerking mag er binnen de Landbouwkring zeker niet geklaagd worden, daar deze goed functioneert en dan ook meestal de nodige respons krijgt.

En zo kan ik nog wel eventjes doorgaan, doch ik hoop dat jullie nu reeds begrepen hebben, dat hoewel binnen de LBK continuïteit doorgaans troef is, er toch ieder jaar weer een goede kringwerking is, met hier en daar toch weer eens een nieuwigheid en zelfs met enkele uitschieters.

En laten we één ding duidelijk stellen, het is binnen de LBK nooit de bedoeling geweest om van de verkiezingen het media-event van het jaar te maken, wij houden onze energie liever voor de kringwerking zelf. En hoewel we grif toe geven dat de verkiezingen dit jaar, op de gekandidaten na, uitermate saai en weinigzeggend waren is dit niet te wijten aan ons systeem van individuele verkiezingen. Ook met één ploeg valt er slechts weinig te beleven.

Hilde Van Meerbeeck
Peter Gaelens

Boos

Een foto had ik niet verwacht. De stijl van het stuk 'Staatsprijs' (overigens welkom) wijkt ik aan de zenuwen van het proces. Een nr. terzake. Het is ieders goed recht in een persmededeling (over de wedstrijd!) recensies te citeren. Zoals het uw goed recht is een persnota in te korten. De rechtbank is aan ons niet besteed. Wel één opmerking: de citaten zijn correct, méér zelfs, op 23 november schreef D. Wijnants in Veto: "Het Schaakspel van Leuven is dus zeker wel de moeite van het lezen waard" en "In die zin is 'Het Schaakspel van Leuven' bijna een eigenzinnig Vademecum voor de eerstejaarsstudent: je wordt rondgeleid in Leuven en gekonfronteerd met plaatsen, situaties en gelopendheden die voor elke doorgewinterde student "gekende stof" zouden moeten zijn". Veto publiceerde trouwens op 19 oktober '87 een hoofdstuk eruit.

Wat jullie niet vermelden kan nochtans de lezers interesseren: wie vóór eind oktober het cryptogram (blz. 116) oplost, wint 40.000 fr. Ook daar is wat semiotiek voor nodig.

Hans Devroey

Studenten met sociale inzet gezocht

Kansarmen integreren in de maatschappij

In ons land wordt regelmatig getoetiseerd over kansarmen en hun integratie in de maatschappij. De armoede-konferentie van Miet Smet, waarop diverse 'specialisten' werden gehoord, ligt nog vers in het geheugen. De maatschappij verandert je echter niet in een handomdraai en vaak liggen concrete resultaten in een ver verschiet. Toch kunnen bescheiden, kleinschalige projecten soms een schat aan resultaten opleveren. Het *mode-integratieproject*, dat op initiatief van professor Karel Pyck, hoofd van de afdeling Kinderpsychiatrie van het UZ Gasthuisberg, werd uitgewerkt, heeft 'de wereld' en een groep kansarmen een stukje dichterbij elkaar gebracht. Deelnemers aan deze mode-koreografie waren meisjes van het Medisch Pedagogisch Instituut (MPI) Ave Regina te Lovenjoel en studenten-stagiairs van de dienst Kinder- en Jeugdpsychiatrie.

Het hele project werd geleid door de mode-koreografe Vana Breslow van Güterboris, die alle deelnemers gedurende zes maanden opleidde. Basishoudingen van bewegen en de opbouw van de koreografie moesten worden aangeleerd. Dat resulteerde in een wervelende, kleurrijke avondshow, die vier keer werd opgevoerd.

Duik

De meisjes van het instituut zijn onderhevig aan emotionele- en gedragsstoornissen. Het project had enerzijds de bedoeling het gedrag van de meisjes positief te beïnvloeden, zodat ze zich in de toekomst zelfzelder zouden gedragen. Volgens professor Pyck is dat uitermate goed gelukt. Meisjes die zich vroeger vaak als sukkel gedroegen, zijn

toekomst uitbreiding laten nemen. Zo wil hij in eerste instantie het aantal kunstvormen waarmee gewerkt wordt opdrijven. Niet alleen mode, maar ook dans, muziek, literatuur, toneel, film, decoropbouw, enzovoort komen in aanmerking voor kunsttherapie. Zo'n project zal steeds begeleid worden door een professioneel artiest.

Bovendien wil hij ook meer studenten bij het project betrekken. Op die manier komen kansarmen in contact met de 'meest gefortuneerden' van onze maatschappij. Studenten met een sociale instelling en zin voor creativiteit zijn welkom. Om de continuïteit van de projecten te garanderen zoekt professor Pyck vooral studenten uit de tweede kandidatuur. De studierichting mag divers zijn: geneeskunde, kinesitherapie, psychologie, pedagogie, lichamelijke opvoeding, godsdienstwetenschappen, Letteren en Wijsbegeerte... De laatste studenten zouden bijvoorbeeld ingeschakeld kunnen worden bij het herschrijven van manuscripten tot een opvoerbare tekst.

Sukses

Professor Pyck plant opvoeringen in de periode tussen februari en de paasvakantie van volgend academiejaar. Om begin oktober volop met de voorbereiding te kunnen beginnen, zou het nuttig zijn als geïnteresseerde studenten hem nu al een brief schrijven. In die brief stel je jezelf even voor, je vermeldt waarin en waarom je geïnteresseerd bent en wat je studeert. Je adresseert je brief aan professor Karel Pyck, UZ Gasthuisberg - Dienst Kinderpsychiatrie, Herestraat 49, 3000 Leuven.

Carla Rosseels

Kolofon

Veto
's Meiersstraat 5
3000 Leuven
(016/22.44.38)

Jaargang 15
nr. 30
22 mei 1989

Hoofdredactie: Erik Paredis
Redaktiesekretaris: Carla Rosseels
Redactie:
Johan Reyniers, Roel Ruttens,
Jan Van der Linden
Doka:
Hendrik Delagranghe, Roel Ruttens
Tekeningen:
Urbis
Layout-ontwerp vormgeving:
Bart Capéau, Luc Janssens,
Benoit Lannoo, Hilde Lenie,
Erik Paredis, Walter Pauli,
Johan Reyniers, Carla Rosseels,
Jan Van der Linden, Didier
Wijnants, Tom Ysebaert
Medewerkers:
Polleke Bijens, Bart Capéau, Lut
De Boel, An De Preter, Alexandra
Melis, Walter Pauli, Didier
Wijnants, Tom Ysebaert
Eindredactie:
Carla Rosseels

Zetwerk:
Alfaset Leuven (016/22.04.66)
Drukkerij:
Rotatyp Brussel (8000 eksemplaren)
Abonnementen:
Studenten: 250,-; niet-studenten:
300,-; steun vanaf 600,-; over te
schrijven op rek. nr.
001-0959719-7
Agenda en Ad Valvas:
ten laatste vrijdag voor verschijnen
om 18.00 uur op het
redaktieadres bezorgen
Redaktievergadering:
iedere vrijdagmiddag om
15.00 uur

Let op: aan de deur van De Schrabbel hangt nu nog een affiche. Binnen een kwartiertje sluipt een homo - een vermoede Vansina - naar de deur en geeft de affiche mee. De hommes begint. (Foto Hendrik en Roel)

Roze Drempel

← vervolg van p.1

geduwd gekregen hebben of 'zoiets' wel allemaal kan in een jeugdhuis waar de stad mee is verbonden. Mulders ontkent dit verhaal echter formeel: "Ik trek nooit affiches af. Als ik affiches moet hebben, dan laat ik ze aftrekken".

Skinheads

Hoe dan ook, Vansina bracht de hele zaak naar aanleiding van de bewuste affiches op het schepenkollege. Staf Niewling (PVV), schepen van Jeugd, kreeg de opdracht om alles in goede banen te leiden. Intussen - de PV's van de Schrabbel wisten over het voorgaande niets - kwam de AV van vzw Heiberg wel samen. De verwondering was dan ook niet gering, toen van een andere hoek onmiddellijk reactie kwam tegen de Schrabbel. Spijtig genoeg waren op deze AV niet alle stemgerechtigde leden aanwezig. De leden vanuit de jeugdraad hadden het haast allemaal *en bloc* laten afweten, terwijl "de politici" in grote getale opgekomen waren.

Zij vroegen de PV's zich te verantwoorden voor hun toestemming aan de Roze Drempel. Deze argumenteerden dat de Schrabbel opstaat voor alle jongeren, dat zij iedere dag contracten tekent, want dat de lopende zaken tot hun takenpakket behoren. De AV trok echter de geldigheid van het contract in twiifel. De PV's zouden slechts bevoegd zijn voor eenmalige verhuur. Langdurige contracten zouden alleen door de AV kunnen afgesloten worden.

Het klinkt natuurlijk ongelooftwaardig dat zo'n heisa wordt gemaakt om de bevoegdheid over het teknen van een contract. Het ziet er naar uit dat dit formalisme een dekmantel is voor andere, gevoelige materies. Hoewel ze blijven schermen met de duur van het contract, steken zowel Voorzitter Marc Verheyden (CVP) als sekretaris Jo Vekemans beiden niet weg dat het imago van het jeugdhuis hen nauw aan het hart ligt. Dit aspect ligt ekstra-gevoelig door ongelukkige experimenten in het verleden. Het oude jeugdhuis Q 104 in de Vaartstraat, was na enige tijd verworpen tot een verzamelpaats van zogezegd marginale jongeren. Onder andere druggebruik betekende het einde van dit experiment.

"In de Q 104 kwamen allemaal jongeren aan de rand van de maatschappij, skinheads of zoiets. Dat is niet goed. Een jeugdhuis moet zich op alle jongeren richten, niet op één bepaalde groep. Dat

is te gemakkelijk", aldus Vekemans. Verheyden stelt duidelijk: "De toestanden in de Q 104, konden wij niet meer aan. Als vzw nemen we onze verantwoordelijkheid dan ook op. We staan erop klare afspraken te maken, en houden alles ook beter in de gaten dan toen. Een herhaling van het verleden, met regelmatige politie-klachten, willen we zeker vermijden."

Reklame

"Je moet begrijpen", zegt Verheyden, "dat we een beetje opletten. Vzw Heiberg krijgt geld van de stad - veel geld zelfs, alle andere jeugdhuisen zijn jaloers op ons -, en we hebben dus onze verplichtingen. De stad moet zich steeds kunnen associëren met het jeugdhuis, en met de activiteiten die daar plaatsvinden. Groepen die zich voor langere tijd gaan verbinden met de Schrabbel, organiseren activiteiten onder het label daarvan. Wij hebben hierover echter geen controle en verantwoordelijkheid. Hun activiteiten kunnen echter wel - zonder dat wij dat dan kunnen verhinderen - het imago van het jeugdhuis en de stad schaden". "Als we dan als eens samenwerken met een derde, eisen we serieuze overeenkomsten", stelt Vekemans.

De AV heeft beslist een aantal voorwaarden op te leggen aan de Roze Drempel: geen affiches met de naam van de Schrabbel en de Roze Drempel samen, geen openlijke reclame, er zouden alleen leden van de Roze Drempel mogen binnenkomen, en geen jeugdhuispubliek, en tenslotte mogen de activiteiten van de Roze Drempel niet tijdens de gewone instuifuren van de Schrabbel plaatsvinden. Deze voorwaarden werden *en petit comité* besproken met enkele mensen van vzw Heiberg, afgevaardigden van de Roze Drempel en de PV's.

Het heeft er alles van weg, en alle partijen beamen dit ook, dat dit gesprek constructief is verlopen. De Roze Drempel zit nog steeds in jeugdhuis De Schrabbel, maar begint angstvallig veel discretie te vertonen in de reclame voor haar kafee-avonden. Zo verschenen in Veto 24 bij de zoekertjes:

• Homo- en lesbiennecentrum De Roze Drempel onthaalt elke ma en do., 21.00 u-23.00 u, JAC, Amerikal, 3. Kafee in Jeugdhuis Schrabbel, elke wo 21.00 u-01.00 u, Craenendonck 27.

In Veto 29 was *Jeugdhuis Schrabbel* reeds bewust weggelaten:

Een anti-racistisch antwoord Algemene actie 'School zonder racisme'

Er wordt heel wat afgedebatteerd over de strategieën die men tegen het racisme moet toepassen. Het 'anti-racistische kamp' bakkeleit zo nogal stevig onder elkaar, wat natuurlijk weinig of geen zoden aan de dijk zet. De laatste tijd komt er echter schot in de idee van een 'algemene anti-racistische eenheid'. We kenden reeds het zachte project 'Cous-cous-kreten', en het fundamentele politieke protocol tussen de traditionele partijen om het Vlaams Blok te isoleren. Dit weekend werd de 'visietekst' goedgekeurd van het pluralistisch, breed-maatschappelijk project "School Zonder Racisme". Het begint langzaam te dagen voor het Oosten.

Men is al een hele tijd aan het werken aan het project "School zonder racisme". Het project is gestart in Antwerpen in het voorjaar van '88. In december '87 werd men immers gekonfronteerd met een verkiezingsoverwinning van het Vlaams Blok bij de parlementsverkiezingen. Als aktiemiddel koos men voor het opzet "School zonder racisme". De idee hiervoor kwam van de vroegere aktie 'kernwapenrijve gemeente'.

Cynisch

Door middel van petitjes wil men er in de eerste plaats voor zorgen dat 60% van de schoolgemeenschap - scholieren, leraars, direkties en inrichtende machten - zich akkoord verklaart met de Oproep voor een School zonder Racisme. Konkreet verbindt iedereen zich ertoe alle uitingen van racisme en diskriminatie uit de school te weren. Ook moet de school, haar wetenschappelijke opdracht getrouw, alle vooroordelen en racistische pseudo-argumenten weerleggen, en meer kennis bijbrengen over andere culturen. Racistische propaganda wordt verboden, en tenslotte engageert de school zich om een initiatief te organiseren in het kader van de strijd tegen het racisme. Scholen die hieraan voldoen, krijgen het bordje "School zonder racisme".

Ekstreem-rechts zag onmiddellijk de voor hen bijzonder nadelige effecten in

van deze aktie, indien ze enig sukses zou hebben. Daarom ook dat bijna onmiddellijk een tegen-reaktie loskwam. In oktober '88 richt de Nieuwe Partij, een kleine uiterst-rechte splinterpartij, een rondschrift naar de Antwerpse schooldirekties, waarin van leer getrokken wordt tegen het project "School zonder Racisme".

De voornaamste anti-kampagne wordt echter georkestreerd door Vlaams-Blok volksvertegenwoordiger Filip Dewinter zelf. Als voorzitter van de Vlaams-Blok-jongeren start hij de aktie tegen progressieve leraars, waarin *en passant* de homo's, de drugverslaafden, de migranten en de pacifisten evenzeer een natrap krijgen. Het speciale karakter van Dewinters geesteskind - namelijk een verlikkersaktie - stuit op algemene afkeuring en gruwel. De vergelijkingen met de jaren veertig zijn te duidelijk, te eksplicit, te cynisch ook.

Isolatie

Het heeft er veel van weg dat juist de zet van het Vlaams Blok, die tot doel had "School zonder racisme" te counteren, deze laatste aktie nu de volle wind in de zeilen heeft gegeven. In de lente waren er, onder meer hier in Leuven, al heel algemene en suksesrijke akties van "School zonder racisme". De deelname van leerkrachten en scholieren was massaal. Het project heeft nu ook ruime

officiële steun gekregen. De lijst van sympathiserende organisaties is ellenlang en uiterst divers: ABVV-jongeren, ACOD-onderwijs, Agalev, CVP, Comité 'Geen fascist in de Raad' Mechelen, anti-racistische groeperingen, verschillende JAC's, Federatie Werkgroepen Homofiele, Fietsen tegen Racisme, Humanistische Jongeren, Jongeren tegen Racisme-Nationaal, Jongsocialisten, KAJ, KPB, Kristenen voor het Socialisme, KSJ-Limburg, PvdA, Roze Aktiefrent, Rode Jeugd, SAP, SP, Socialistische Jonge Wacht, VKAJ, VU-jongeren, en de lijst gaat verder. Dergelijke eenheid zijn we niet gewoon, en doet enigszins indrukwekkend aan.

Basis

De visietekst is vanzelfsprekend voor het grootste deel afgestemd op het lager- en middelbaar onderwijs. Voor migrantenkinderen liggen hier nog heel wat knelpunten die prioritair moeten worden aangepakt. Toch zitten er bij de 'Eisen naar het beleid' punten die ook voor het hoger onderwijs van toepassing zijn: "In de opleidingen aan normaal-scholen, instituten voor verpleegkundigen, maatschappelijk werk, medische en pedagogische afdelingen van het universitair en niet-universitair onderwijs moet in het lessenrooster een systematische opleiding voorzien worden met betrekking tot de sociaal-pedagogische benadering van de migrantenpopulatie". Het zijn inderdaad vrij diepgaande eisen. Als men echter erkent dat de migrantenproblematiek cruciaal is en nood heeft aan structurele oplossingen, wordt hier een ideale en noodzakelijke aanzet gegeven.

Toekomst

In navolging van 'School zonder racisme' raakt men ook even het idee aan van 'Universiteit, Fakulteit, Kring zonder racisme'. Voor de Werkgroep Anti-Racisme van Sociale Raad, en eigenlijk voor heel Loko en alle kringen, die te vaak moeten zoeken naar akties om 'massaal de basis te bereiken', wordt dit een uitdaging om tot een goed einde te brengen.

Walter Pauli

HOMO MAG, MAAR HOU HET STIL

Uiteindelijk lijkt er toch een oplossing te komen voor het Roze Drempelkafe in jeugdhuis De Schrabbel. Er wordt aan een compromis gewerkt, en beide partijen lijken tevreden. Toch toont deze kwestie op schrijnende wijze de 'kleine apartheid' tussen homo's en lesbiennes.

"Je moet de steen niet steeds werpen naar de vzw Heiberg", verdedigt voorzitter Marc Verheyden zich, "Wij zijn blijbaar de enigen die de Roze Drempel willen helpen. Op geen enkele plaats zijn ze welkom." Verheyden raakt hiermee een kern van waarheid, en dat is verontwaardigd. De voorbeelden van pestering tegen de Roze Drempel zijn inderdaad legio: voor vijf jaar beklade Ekonomika het toenmalige kafee van de Roze Drempel als 'geintje' tijdens hun schachttendoop. Vorig jaar was er dan het konflikt met dekaan Lambrecht van Godgeleerdheid.

Ook ditmaal stoten we af en toe op een enge mentaliteit. Eén vergeten affiche komt 'plots' bij Vansina terecht. Wij vragen ons af of een affiche van de scouts óók op het kabinet van de burgemeester zou belanden. Bovendien zijn er ook in Leuven personen - en hiermee hebben we het niet over de direkte verantwoordelijken van vzw Heiberg - die de Roze Drempel liever niet zien komen. Zij uitien hun ongenoegen op een bijzonder platte manier. De PV's van de Schrabbel en de andere losse medewerkers van het jeugdhuis zijn toevallig allemaal vrouwen. Dit was aanleiding voor een belangrijke betrokkene bij het Leuven jeugdbeleid om van verschillende leden van de vzw Heiberg te vertellen dat "de meisjes op de Schrabbel allemaal lesbiennes zijn, vandaar dat de Roze Drempel zo gemakkelijk binnen geraakt".

De vzw Heiberg probeert de zaken serene aan te pakken. Men brengt een gesprek op gang, men zoekt naar oplossingen. Dat is goed. Fout is echter dat, ondanks de formele voorwendsels, men niet kan verbergen dat de enige echte motivatie voor die strikte regeling het feit is dat het om *homo's en lesbiennes* gaat.

Vzw Heiberg ontkent dat, maar de feiten stellen haar in het ongelijk. De vzw heeft reeds eerder te maken gehad met langdurige contracten. De Pedagogische Kring bijvoorbeeld heeft maandenlang zelfs drie avonden per week gekregen. Hiervoor werd geen trammetant gemaakt. De Roze Drempel krijgt dus een uitzonderingsbehandeling.

Men verantwoordt die houding door te verwijzen naar vroegere chaotische toestanden van de Q 104. Om twee redenen klopt dit niet. Ten eerste: homoseksuelen worden als marginaal geklasserd, hoewel ze in feite gewoon een *minderheid* zijn. Dat is een niet onbelangrijke verschil. Ten tweede: wij vragen ons af wat voor 'gevaar' de Roze Drempel kan inhouden. Het seksuele aspect leidt natuurlijk tot de wildste veronderstellingen. Van enige bandelozie, permissieve bedoening is op Roze Drempel-avonden echter geen sprake. Dat zijn enkel rondtallen van mensen die nog nooit de avonden van het keurige Roze Drempelkafé hebben meegemaakt. In Vlaanderen hebben trouwens heel wat jeugdhuisen hun goede naam en imago verworven door verregaande initiatieven tussen *hetero's*. Iedere jeugdvereniging houdt zo een potentieel 'gevaar' in.

Dat men van een erkende jeugdvereniging als de Roze Drempel een probleem maakt, heeft gewoon te maken met gemeentepolitiek en elektoraal gewin. Homo's in het stedelijk jeugdcentrum, zoiets kunnen de meerderheidspartijen blijbaar moeilijk verkopen aan hun kiezers. Al bij al mag het, als het maar niet optvalt voor de doorsnee-Leuvenaar. Van die laatste moeten de politici immers hun stemmen krijgen. (WP)

Walter Pauli

Klapstuk 89

Fotokopieermachines

Het Stuc wordt duidelijk neo-fascistisch. Stoere arische meiden brengen de Hitlergroet aan hun nieuwe Führer Verbergt. We zwijgen nog over de hakenkruisjes. Op Bruno's bevel: applaus. Klap klap klap klap.

(Foto archief)

◀ vervolg van p.1

Na Klapstuk 83 is men definitief afgestapt van het idee dat het festival een staalkaart van de moderne dans moest brengen. Verbergt is dan ook niet in elk mogelijk land op zoek gegaan naar het typerende ervan. De norm is kwaliteit. In Oostenrijk bijvoorbeeld valt volgens Verbergt niets te beleven op het gebied van moderne dans. Oostenrijk zal dan ook niet vertegenwoordigd zijn.

Voorlopig plant Verbergt ook geen Amerikanen. Al het interessante werk uit de VS (denk aan Trisha Brown) is op het vorige Klapstuk te zien geweest. De New Yorkse danswereld schijnt momenteel zo'n beetje in crisis te verkeren.

Japanezen dansers zullen wel van de partij zijn. Het Klapstuk raakte geboeid door Japan. Als hier vandaag, op het gebied van de economie, zo vaak naar Japan wordt verwezen, wat is daar dan

Belgisch werk doen. Het is nu eenmaal zo dat de dans hier op een internationaal niveau staat. In het buitenland wordt vaak gezegd: als je moderne dans wil zien, dan moet je naar Brussel gaan." Daarbij kun je wel de bedenking maken, dat misschien ook de druk van stichtende instanties, zoals het Festival van Vlaanderen, bepalend is voor het grote aantal Belgische gezelschappen. Belgische dans is (onder andere) in die zin interessant, dat er meer en meer met amateurs wordt gewerkt. Platel en Fonteyn zijn daar voorbeelden van.

Wie ook in het zonnetje wordt gezet, is de Fransman Jean François Duroure. Op het vorige Klapstuk was hij nog samen met zijn vrouw, Mathilde Monnier. Ondertussen zijn ze gescheiden, en ook artistiek een verschillende weg opgegaan. Verbergt valt voor Duroure. Op het Klapstuk mag hij drie keer aantreden. Hij krijgt in die mate carte blanche, dat zijn laatste productie nog niet af is. Naast Duroure komt er nog een andere Franse productie. Er ligt nog geen Duits of Brits werk vast. Wel zal er minstens één Spaans gezelschap aantreden.

Het Klapstuk heeft ook nog wat voor jong talent in petto. Het project heet (voorlopig) *Lijn 9*. Dat staat voor een buslijn. Het publiek zal negen Leuvense lokaties bezoeken die architectonisch interessant zijn. Op elk van die plaatsen zal een jonge kunstenaar een korte voorstelling, van ongeveer een kwartier, brengen. De kunstenaars worden gevraagd in te spelen op de ruimte die ze toegewezen krijgen. Het gaat hier niet enkel om choreografie. Men denkt ook aan een vijftal beeldende kunstenaars en musici.

Johan Reyniers

Het Klapstuk is nog altijd op zoek naar vrijwilligers die een handje willen toekennen tijdens de festivalperiode, in ruil voor vrijkaartjes. Voor het Japanse luik vraagt men nog kenners van het Japans, voor de opvang van gasten. En wie een kamer of overschot heeft, die mag ook een seintje geven. Bellen naar ☎ 22.95.50.

WERK

Omdat Veto zich de pretentie heeft aangemeten het volgende Klapstuk zeer uitgebreid te kunnen verslaan, hebben wij nu nog altijd veel mensen nodig die ons daarbij willen helpen. Je hoeft er heus geen expert in de moderne dans voor te zijn. Hoewel een klein beetje bagage natuurlijk altijd best meegenomen is. Enige vereiste: open staan voor loop. Zin? Geef ons een seintje of oop eens binnen. □

artistiek aan de hand? Verbergt ging op prospectie naar Japan, maar kwam van een kale reis terug. "Waar de Japanezen dans nu mee bezig is, dat is bij ons al een paar jaar voorbij. Bovendien is de notie van creativiteit, de eis dat je iets nieuws moet brengen, daar bijna niet aanwezig. De Japanners zijn niet voor niets nummer één in het maken van fotokopieermachines. Ook de dansers kopiëren elkaars werk." Dat er uiteindelijk toch nog een Japanse groep komt, ligt aan de uitzonderlijke positie van Saburo Teshigawara. Volgens Verbergt zijn bovengenoemde kenmerken niet op hem van toepassing.

Dit is Belgisch

Het Klapstuk wil veel werk van eigen bodem brengen: vier of vijf producties. Eén daarvan is Karlon Fonteyn, die voor twee weken een behoorlijke *Bei mir bist du schön* afleverde. Anne Teresa De Keersmaeker zal ook van de partij zijn. Alain Platel brengt een productie in opdracht van het Klapstuk. Wie we niet zullen zien is Wim Vandekeybus. Verbergt: "Ik programmeer dat werk van eigen bodem niet uit chauvinisme of zo. Als ik in Duitsland een festival zou programmeren, dan zou ik evenwel

HET LIEVE GELD

Erg kwistig was Verbergt met zijn informatie over het Klapstuk wel niet. Het festival is niet alleen maar een kwestie van artistiek, er komt ook heel wat geld bij kijken. Verbergt's eigenlijke programmatie ligt al een tijdje min of meer vast. Hij weet echter nog niet over hoeveel geld hij precies zal kunnen beschikken. Als hij minder krijgt dan voorzien, dan zullen er (geplande) voorstellingen moeten wegvallen.

Staf

Verbergt heeft 10,5 miljoen frank nodig, 6,5 miljoen daarvan gaat naar de artiesten, en alles wat daar mee samenhangt: honoraria, transportkosten, hotelkosten, enzovoort. De resterende 4 miljoen is de 'niet-artistieke' kant van de begroting. Eén miljoen is voor de techniek bestemd: bij het Klapstuk hoort een gigantische technische infrastructuur. Er moet licht zijn, muziek, de dansers dansen op podia. Administratie en prospectie, en promotie zouden ook elk een miljoenje kunnen gebruiken. Onder promotie vallen bijvoorbeeld het programmaboek, en de affiche. Die is dit keer van de hand van Johan Grimont. Hij ontwierp eerder al de affiche voor *Emma*.

Het Klapstuk heeft ook een miljoen

frank nodig voor de personeelskosten. Er moet een legerje professionele technici betaald worden. Eén personeelslid, Bruno Verbergt zelf, staat twee jaar lang (dus gedurende de hele voorbereidingstijd en het festival zelf) op de loonlijst. Sinds april '89 is ook Ilse Duvivier 'staf' medewerker.

Het Klapstuk is uit het Stuc gegroeid. Om financiële redenen werd het een aparte vzw na de editie van 1985. In de praktijk verlenen Klapstuk en Stuc elkaar allerlei hand- en spandiensten. Verbergt droeg een steentje bij tot de Stucwerking dit seizoen. In de festivalperiode ligt het Stuc helemaal plat. Alle Stucmedewerkers, één personeelslid uitgezonderd, zetten zich dan helemaal voor het Klapstuk in.

Maar met dat personeelsbestand alleen komt men er niet. Het Klapstuk heeft ook nog een legioen niet-betaalde medewerkers, vrijwilligers dus, achter zich. Die staan onder andere voor de promotie in.

Bas

Waar moet die 10,5 miljoen frank vandaan komen? Verbergt geeft de grote lijnen aan. 25% van het geld moet uit de ticketverkoop kunnen worden gepaard. Daarvoor moeten

in totaal 11.000 mensen naar de voorstellingen komen kijken. Uitgaande van de cijfers van Klapstuk 87, zou dat geen probleem mogen zijn.

De helft van de lieve centen wil men uit toelagen bij elkaar sprokkelen. Verbergt rekent op een "serieuzere toelage" van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Bij het vorige festival viel er 3,5 miljoen van de kar. Het Klapstuk heeft nu eigenlijk 6 miljoen nodig. Hoewel ze die wel niet zullen krijgen, zit er toch een verhoging in: Verbergt rekent op zo'n 4,5 miljoen. Het geld zal echter op zich wachten, want de begroting van de Vlaamse Regering is nog altijd niet gestemd. Dat is men overigens wel gewend. Het precieze bedrag van de toelage voor 1988 raakte pas officieel bekend in januari 1989.

Geld komt er ook nog in de kade van het Vlaams Kultureel Akkoord. Bovendien zal de ambassade van Frankrijk de transportkosten van de deelnemende Franse groepen op zich nemen.

De resterende 25% wil het Klapstuk halen uit sponsoring en de steun van stichtende organisaties. Het gaat dan voornamelijk om het Festival van Vlaanderen. (JR)

Stuc sluit seizoen af

Bloot vlees om nooit te vergeten

Hugo Claus heeft eens gezegd dat je vandaag geen stuk meer kunt gaan bekijken, of er staat op de scène een meneer met zijn piemel te zwaaien. Mits enige generalisering kunnen wij stellen dat het Stuc goed op weg is, Claus' boetedie in werkelijkheid om te zetten. In maar liefst drie van de vier voorstellingen die wij in één week tijd te zien kregen, viel een naakte man te bekijken. Ontwaren wij een tematisch aspect in de theater- en dansprogrammatie van het Stuc?

Voor twee weken viel de naaktheid reeds te bewonderen in Karlon Fonteyns *Bei mir bist du schön*. Een paar dagen later was het de beurt aan Maatschappij Discordia, die (traditiegetrouw, *that's what friends are for*) het Stucseizoen hielpen afsluiten.

Discordia is aangenaam tijdverdrif. Van de twee voorstellingen die zij brachten, zullen wij volgende week al bijna alles vergeten zijn. Zo gaat het met Discordia: ze maken stukken zoals konijnen jongen kweken, ze worden met verve opgevoerd en kennen veel succes, maar op een week weet niemand nog waar het nu eigenlijk over ging, en wat er precies mooi aan was.

Alhoewel. Een aantal toeschouwers zullen misschien onthouden dat Jan Joris Lamers in *Der Schein trügt* naakt opkomt, achter een tafeltje gaat staan en een kwartier lang onzin uitkraamt. Dan begint hij zich langzaam aan te kleden. Lamers heeft het over Matilde, zijn pas overleden vrouw. Praktische zaken: haar kleren mogen niet verkocht worden, enzovoort. Tussendoor slaat hij er een hoop wartaal uit over leven en dood.

Sluk

Na een tijdje komt Titus Muzelaar op. Hij was een vriend van Matilde en haar echtgenoot. Dialogen behandelen de relaties binnen het drietal, maar helemaal duidelijk wordt het ons niet.

Muzelaar is ook nog een toneelspeler. Lamers, die een literatuur liefhebber speelt en vaak naar Voltaire verwijst, maakt van de gelegenheid gebruik van alles en nog wat over akteurs te vertellen: Muzelaar weet niet wat hij speelt, begrijpt zijn rollen niet, enzovoort. Uiteindelijk zal het stuk wel over toneel gaan, maar *wat* er precies over verteld wordt, dat weten wij u niet meteen te vertellen. *Der Schein trügt* was een erg warrig stuk met een saai Muzelaar en een geestige Lamers. Enkel zijn spel, nonchalanter pretentieuze zoals gewoonlijk, maakte het de moeite van het bekijken waard. Het is nog altijd boeiend om zien hoe Lamers een loopje met je neemt, en hoe je dat telkens weer slikt.

Sterf

Zonder meer schitterend was Lamers de dag daarna in *Op de hellingen van de Vesuvius* van Wanda Reisel. Het stuk is gebaseerd op het leven van de Italiaanse dichter Giacomo Leopardi. De man heeft zijn hele leven geen vrouw gekend, hij heeft een bochel en een sleepben. Giacomo, uiteraard vertolkt door Lamers, voelt zijn eide naderen. In een archaïserend taalgebruik brengt hij zijn laatste. Het stuk is erg dynamisch en staat bol van de grappen, die vaak een bittere ondertoon hebben. Naast Lamers komt ook De Moeder, vertolkt door Annet Kouwenhoven, aardig uit de hoek. Op een koude, bijna hatelijke wijze doet zij haar beklag over kinderen, en meer bepaald haar zoon, een volkomen mistukkeling. Tot slot mag nog opgemerkt dat Lamers in beide stukken het tekstboek bij zich houdt, en er regelmatig een blik in werpt. Het is onderhand een Discordia-klichee geworden, maar het blijft mooi om zien.

Natuur

Het moet gezegd dat het Stuc heel wat doet voor jonge theater- en danskunstenaars. Jammer genoeg mikt men daarbij nogal eens een keer op de verkeerde personen. In die gevallen is het Stuc geen

'werkplaats' meer, maar een centrum waar nodeeloos geld wordt verbrast door mensen die beter thuis nog een paar jaar voor de spiegel zouden oefenen.

Eric Raevs is dat stadium *net* voorbij. Zijn voorstelling omvatte twee stukjes van ongeveer een half uur. Zonder uit het oog te verliezen dat hij jong is en ongetwijfeld nog veel moet leren, bleek uit *Mud man* en *Amper zonder* dat hij wel wat in zijn mars heeft. In de eerste voorstelling leek het er zo'n beetje op, dat Raevs een staalkaart van zijn mogelijkheden wilde tonen. Het geheel baadde in een min of meer oosters, ekstatisch sfeertje: priesters leken in het halfduister mythische rituelen te voltrekken. Dat ging gepaard met vaak agressieve, dreigende muziek. Agressie was er ook bij de dansers, soms bovenhuids, meestal onderhuids. Dat leverde zowat een halve voorstelling aan mooie stukjes op. Helaas bevatte *Mud man* voor de andere helft rondt *banale*, zelfs lompe scènes. Die deden bovendien afbreuk aan de (oosterse) eenheid die de rest van de voorstelling had. Hoewel overtuigd van start gegaan, liet *Mud man* je afloopt met een gevoel van onbevredigdheid achter. Misschien ligt dat ook aan het enigszins kunstmatige van de voorstelling. Worden rituelen als deze niet al duizenden jaren door natuurvolkeren uitgevoerd? Soms dachten wij *Van pool tot evenaar* te zien.

Klichee

Amper zonder was evenwichtiger, genietbaarder. Dat heeft niets te maken met de naakte man die we in het begin mochten begroeten. Het heeft wel te maken met de volgehouden lijn die in de voorstelling stak. Het mythische bleef behouden. Eraan toegevoegd werden videoclip-achtige toestanden, een beetje futuristisch zelfs. Sommige passages deden ons sterk aan Star Trek denken. De bewegingen leken soms mechanisch, bijna levenloos, alsof je robotjes bekeek die vanop afstand werden bestuurd. *Amper zonder* toonde een geleide onderneming, die voor het individu geen plaats meer bood. Mooi, al moet gezegd dat Raevs moet oppassen voor het klichee, dat wel eens een keer om het hoekje komt kijken. Er is geen bezwaar tegen het werken met klichees, maar je moet ze dan wel op de juiste manier gebruiken en ze overstijgen, zoals Lamers doet.

Johan Reyniers

KLAPSTUK 89

Ik ben (nog) geen lid van het Stuc, maar wil toch de folder met het volledige programma van Klapstuk 89 in september op volgend adres toegestuurd krijgen.

naam

straat nr

postnr gem

-----Advertentie-----

EKSAMENS

Het examenreglement in de praktijk

“Om te slagen moet je ook echt slagen”

Als je de wilde verhalen hoort die in elke studierichting over examens en deliberaties rondgestrooid worden, krijg je soms de indruk dat de belangrijkste weken van het academiejaar een ongeregelde bedoening zijn. Toch lijkt dat maar zo, want de KU Leuven beschikt sinds 1976 over een uniform examenreglement in 57 artikelen. Uiteraard wil zo'n reglement een vlotte afwikkeling van de examens bevorderen, maar het legt daarnaast ook de rechten en plichten van studenten en professoren vast. Spijtig genoeg lijkt het erop dat het reglement de laatste jaren meer en meer met de voeten getreden wordt. Dikwijls gaan studenten daar stilzwijgend mee akkoord omdat het in hun voordeel zou uitvallen. Het is echter de vraag of dat werkelijk zo is. Een willekeurige toepassing van de artikelen biedt op lange termijn immers geen enkele zekerheid meer dat de rechten van de student afdoende beschermd worden.

Het huidige examenreglement – je kan het lezen in de gele bladzijden van de kollegeroosters – geldt voor de hele universiteit. De verschillende fakulteiten kunnen op bepaalde punten specifieke aanvullingen maken, zolang ze daarbij niet tegen de algemene bepalingen ingaan. Enkel de Akademische Raad kan voor zo'n uitzondering toestemming geven. In de praktijk gebeurt dat niet dikwijls. Achter het huidige reglement zit immers een visie op examens die niet zomaar willekeurige wijzigingen toelaat.

Een optie die duidelijk uit het reglement naar voren komt is het tijdstip van de examens (de proefexamens voor eerste- en tweedejaars studenten laten we buiten beschouwing). Er zijn slechts twee gewone examenperiodes voorzien: één in juni/juli en één in augustus/september. Daarnaast kan een fakulteit beslissen om voorexamens te organiseren tijdens de paasvakantie. Die maken integraal deel uit van de eerste zitting. Voor de rest is het verboden op eender welk tijdstip van het jaar examens te organiseren. Verleden jaar werd door de Akademische Raad wel toegestaan dat een gastprofessor bij het einde van zijn kolleges examens kan afnemen. Alle andere examens die buiten de geregelde periodes vallen zijn echter onwettig. Bovendien kan niemand verplicht worden om aan de paasexamens deel te nemen.

Deze regeling in de praktijk veelvuldig overtreden wordt, hoeft geen betoog. Vooral vanaf mei, en dikwijls nog vroeger, worden er in de meeste fakulteiten aan de lopende band examens georganiseerd. Dikwijls heten die dan niet examens maar 'proefjes' of 'tussentijdse evaluaties'. Vanaf het moment echter dat ze meetellen in het definitieve examenresultaat, zijn ze verboden. Dat betekent ook dat het behaalde resultaat in principe voor vernietiging door de Raad van State in aanmerking komt, indien een student daarom verzoekt. Dat een student zover gaat komt uiteraard zelden voor. Volgens professor Verstegen van de fakulteit Rechten, wordt zo'n klacht overigens niet zomaar aanvaard.

Verstegen: «Het gaat natuurlijk niet zomaar op om achteraf tegen zo'n feiten klacht in te dienen, wanneer men niet geprotesteerd heeft op het moment dat het examen afgelegd moest worden. Men kan moeilijk verwachten dat het mogelijk zou zijn af te wachten op de spreiding van examens goed uitvalt en dan, wanneer dat niet het geval is, klacht in te dienen. In de veronderstelling dat een klacht wel ontvankelijk is, geldt elke uitspraak bovendien enkel voor de belanghebbende. Een eventuele vernietiging van een examenresultaat zal dus geen gevolgen hebben voor alle studenten.» Zoals gezegd kan deelname aan de paasexamens niet verplicht gemaakt worden. Wie zijn studies anders plant en liever in juni de hele boterham in één

druk bevolkte studierichtingen blijven studenten echter weinig inspraak te hebben in die aangelegenheden (over die problematiek kan je meer lezen in het artikel over ombudsdiensten op pagina 8).

Het gevolg van die toestand is dat studenten dikwijls met recht en rede klagen over hun examenrooster: examens volgen elkaar veel te snel op, voor belangrijke vakken is er weinig tijd, voor prutsvakjes heb je dan weer zeeën van tijd, enzovoort. Je hoort dan wel eens zeggen dat er toch in het examenreglement staat dat er tussen elk examen minstens 24 uur moet zijn.

vind je nu net niet terug. Volgens Verstegen is dat ook onmogelijk omdat een reglement enkel technische bepalingen kan geven, en niet zomaar duidelijke inhoudelijke regels kan opleggen.

Verstegen: «In Gent heeft men dat een tijdlang opgelost door tussen de officiële artikelen inhoudelijke aanbevelingen op te nemen. Maar ook daarmee raak je in de knoel. Na een tijdje zullen sommigen geneigd zijn die aanbevelingen als bindend op te vatten, terwijl anderen dat helemaal niet willen. Het onderscheid tussen reglement en aanbevelingen verwaagd dan en je houdt zo natuurlijk niet veel rechtszekerheid meer over.»

Toch wil het ontbreken van duidelijke inhoudelijke richtlijnen ook weer niet zeggen dat zomaar alles kan. Ten eerste is de prof wel degelijk verplicht om «voor het einde van de colleges gedetailleerde informatie over de examenstof en de doelstellingen, methoden en principes van beoordeling» te geven. Het is trouwens zo dat, in geval van een klacht voor een rechtbank, de rechter kan nagaan of de examenvragen binnen de opgegeven stof vallen en of de vereisten op een examen niet veel te zwaar waren. Uiteraard zullen er wel gegronde argumenten aangehaald moeten worden om een uitspraak in het voordeel van de student te verkrijgen.

Slechts op twee plaatsen worden er verder aanwijzingen gegeven over de manier van examineren. Ten eerste is een examen volgens het reglement «een onderzoek (...) dat het mogelijk maakt de student individueel te evalueren m.b.t. de wijze waarop hij de leerstof verwerkt heeft en inhoudelijk beheerst. Daarom moet ieder examen zo worden opgevat dat de student inderdaad de kans krijgt zijn vaardigheden, zijn kennis van en zijn inzicht in de leerstof te bewijzen.» Met zo'n omschrijving kan je natuurlijk vele kanten uit. Het reglement voegt er echter dadelijk aan toe dat het de taak is van de onderwijscommissie om regelmatig te onderzoeken of hun examens nog aan die omschrijving voldoen.

Ten tweede bepaalt het reglement dat examens in principe mondeling zijn. De student moet daarbij een schriftelijke voorbereidingstijd krijgen van twintig minuten. Schriftelijke examens kunnen pas georganiseerd worden na een gemotiveerde aanvraag bij de onderwijscommissie. Ook hier weer toont de realiteit een ander beeld. Het gebeurt bijvoorbeeld regelmatig dat een prof een onmiddellijk antwoord verwacht op zijn vragen, zonder dat de student voorbereidingstijd heeft gekregen.

Ook het bepalen van schriftelijke en mondelinge examens wordt meestal aan de traditie overgelaten. Een examen dat eens schriftelijk geëksamineerd is, blijft dat meestal gedurende verschillende jaren. Het feit dat in het examenreglement is bepaald dat een examen in principe mondeling is, is gebaseerd op arrest van de Raad van State. Alleen trekt Verstegen de korrektheid van dit vonnis in twijfel. Volgens hem is er geen enkele reden om mondelinge examens

als prioritair te beschouwen. De Commissie Examens die aan de KU Leuven is opgericht om een verbetering van het examenreglement uit te werken, en waarvan Verstegen lid is, denkt er dan ook aan om volgend jaar een ontwerp voor te leggen waarin die uitspraak van de Raad van State geëgeerd wordt (over de hervorming van het examenreglement lees je meer op pagina 7).

Dat een examen in principe mondeling afgenomen moet worden, leidt de Raad van State onder andere af uit het feit dat een examen volgens de wet openbaar is. In het examenreglement zelf vind je die bepaling niet terug, maar ze is dus wel opgenomen in de wetgeving.

Verstegen: «Die openbaarheid is er om de examinandus tegen misbruiken te beschermen. Konkreet betekent dat voor een mondeling examen dat je iemand zou mogen meenemen ter controle. Natuurlijk is het niet zeker of een prof dat plezierig zal vinden. Voor een schriftelijk examen heeft de Raad van State bepaald dat iedereen het recht heeft op inzage van zijn kopij. Hij kan ook zijn precieze punten opvragen. Nogal wat profen zullen dat zien als een schending van het deliberatiegeheim, maar dat is geen voldoende grond om inzage van die documenten te weigeren. Ik denk dat de Raad van State hier een juiste beslissing genomen heeft.»

De autonomie van een examencommissie – die bestaat uit de verzameling examinatoren van een studierichting – is dus op dat punt niet absoluut. Zo kan een examen- of een onderwijscommissie aan een student ook geen verbod opleggen om aan een examen deel te nemen, omdat die bijvoorbeeld de lessen gebroet heeft. Volgens Verstegen heeft een commissie geen enkel argument om zo'n beslissing te rechtvaardigen.

Een student heeft na de deliberatie echter nog weinig mogelijkheden om klacht in te dienen. Alleen wanneer hij duidelijke fouten kan aantonen, is beroep mogelijk bij de Raad van State, nadat eerst alle universitaire wegen uitgeprobeerd zijn. Voor onregelmatigheden tijdens de deliberatie moet hij vertrouwen op profen of op de ombudsman. Het examenreglement vertelt uitgebreid wat de procedure is in zo'n geval.

En nu we toch fabeltjes aan het ontmaskeren zijn, misschien dit nog. Het klopt niet dat een student die eigenlijk niet geslaagd is, maar tijdens de proklamatie toch als geslaagd afgeroepen wordt, ook geslaagd zou zijn.

Verstegen: «Dat is iets wat nog uit de oude traditie van het woord stamt. Filosofen zouden een proklamatie een *performatieve taalhandeling* noemen, een handeling die een feit is wanneer hij uitgesproken is. Iemand als geslaagd afgeroepen, impliceert dat dat die ook geslaagd is. De laatste jaren is men echter van die praktijk afgestapt. Om te slagen, moet je ook echt slagen.»

Erik Paredis

Kennen we haar? We hebben geen boek meer om uit te loten. Heren, waag uw kans. (Foto Hendrik en Roel)

keer aanpakt, moet daartoe de mogelijkheid krijgen. Maar ook dat is in de praktijk niet altijd zo. De 'inhaaldagen' die voorzien worden in juni, zijn dikwijls onvoldoende of slecht geplaatst. Bovendien is er vanuit profen dikwijls een sterke morele druk om toch maar tijdens de paasvakantie die voorexamens af te leggen.

Pruts

De vorige twee jaren had enkel de fakulteit Economie van de Akademische Raad de toestemming gekregen om bij hoge uitzondering paasexamens verplicht te maken. Ook dit jaar heeft Economie de toestemming gekregen om verplichte paasexamens te organiseren. De uitzondering lijkt stilaan de gewoonte te worden.

Hetzelfde geldt voor het opstellen van de examenregeling en het aanduiden van de ombudsman. Normaal gezien hebben de studenten het recht hun eigen ombudsman voor te stellen. Bovendien kunnen tot drie weken vóór de officiële bekendmaking van de examenroosters studentenvoorstellen voor de examenregeling ingediend worden. Vooral in

Verstegen: «Dat is dus een fabeltje dat onder de studenten verspreid is. Het reglement geeft nergens aanduidingen over hoeveel tijd er nu tussen examens moet zijn. In sommige fakulteiten wordt zo'n regel misschien toegepast, zonder dat dat echt geëxpliciteerd wordt. Je zou het een vorm van redelijkheid kunnen noemen. Maar het is niet iets dat je met het reglement in de hand kan afdwingen.»

«Overigens wordt het zogenaamde gelijkheidsbeginsel, iedereen heeft recht op een gelijke behandeling, door de Raad van State niet altijd toegepast op examens. Dat je een zwaardere examenregeling hebt dan andere studenten, wordt niet aanvaard als argument om een examenresultaat te vernietigen. Ook bij mondelinge examens is het moeilijk om een beschuldiging van benadeling hard te maken. In geval van schriftelijke of multiple choice examens ligt dat natuurlijk anders.»

Je zou dan misschien verwachten dat het reglement toch minstens voorziet hoe een examen nu precies moet verlopen en aan welke voorwaarden de vragen van een prof moeten voldoen. Maar dat

EKSAMENS

VETO SLUIT DE BOEKEN!

EN U ZOU ZE BEST EENS OPEN SLAAN.

CAPTAGON

Gert-Jan Theunisse watertand

Eksamens en stimulerende middelen

W e zien het al gebeuren. Een nette jongeman - das, blazer, keuring gepoetste schoenen - komt opgelucht buiten. Het examens is blijkbaar gelukt. Bij het nakevelen komt een heer in witte jas naar hem. De student verbleekt, maar weet dat er geen ontkomen aan is. In een toilet volgt het gekende ritueel: tonen van de studentenkaart, blazer uit, broek op de knieën, hemd tot aan de borst. Drie flakons moeten volgeplaat worden. Eén voor de controle, twee voor de tegenexpertise. Reeds na twee dagen wordt bekend dat Rens, Jürgen, nr. 14356, bij Moraalfilosofie betrapt is op het gebruik van kaptagon. Dit produkt staat bovendien op de verboden lijst, en de sanktie is hard: tien punten minder op Moraalfilosofie, en een verzekerde tweede zit. Met doping wordt niet gelachen.

Een overdreven toekomstbeeld? Alleszins, maar recent wetenschappelijk onderzoek ligt er niet om. Een goed voorbeeld hiervan is de studie "Psycho-Medisch-Sociaal Welzijn aan de Universiteit. Een onderzoek van welzijn bij ouderejaarsstudenten aan de Katholieke Universiteit te Leuven". Hierin komen onrustwekkende cijfers naar voor. In oktober '88 werd dit rapport aan de Raad voor Studentenvoorzieningen voorgesteld. Het gaf de neerslag van een onderzoek van de Werkgroep Exkamens. Belangrijk hierin is dat het om ouderejaars gaat. Eerstekenners werden niet onderzocht. Het gaat dus om 'sterkere' studenten, die de eerste selectie reeds achter de rug hebben.

Zware alcohol

Het fenomeen 'slikken' staat niet op zich. Je begint pas medikatie in te nemen als oplossing voor andere problemen. En die kunnen tijdens de examens nogal veelvuldig zijn. Dat hangt vanzelfsprekend samen met de extreme leefgewoonten van veel studenten tijdens deze periode. Degenen die nog effectief studeren, besteden gemiddeld 58 uren per week aan studie. 10% van de studenten houdt het zelfs vol 75 uren of meer per week te studeren tijdens de examens. De ontspanning neemt dan ook navant af. Een niet onbelangrijke groep van 25% presteert het zelfs maximaal 4 tot 5 uren per week ontspanning te nemen.

Het is dan ook niet te verwonderen dat 20% van de studenten zich ongezond voelt tijdens de examens. 7% heeft regelmatig en 25% af en toe last van paniekaanvallen. Naast de barre werk-omstandigheden komen daar nog andere ongezonde praktijken bij. Mannelijke studenten uit Humane en Toegepaste Wetenschappen consumeren tijdens de examens opmerkelijk meer zware alcohol dan tijdens het jaar. Het koffie- en kolagebruik stijgt angstwekkend: 30% van de studenten drinkt vijf tot negen tassen of glazen per dag, 8% tien of meer. Men neemt aan dat de schadegrens zich situeert op acht tassen of glazen per dag. Opmerkelijk is dat Achterblijvers - studenten die meer dan één jaar hebben moeten overdoen - beduidend meer drinken dan de zogenaamde 'Normaalvorderenden'.

Vitamines

Al de voorgaande cijfers tonen aan dat examens een periode zijn waarin soms extreem veel geëist wordt van studenten. Exkamens gooien het dagelijkse ritme danig overhoop, en alle symptomen wijzen erop dat de student dat ook zo ervaart. Een flink gedeelte van de studenten ziet deze toestand als problematisch, en wil daaraan verhelpen. Medikatie dient zich in die dagen aan als een dankbaar alternatief. Er wordt gretig gekonsumeerd.

Men kan medikatie ruwweg indelen in vijf categorieën: slaap-, kalmeer-, stimulerende, pijnstillende en versterkende medikatie. Tijdens het academie-

jaar slijkt de student niet zo veel. Slaap-, kalmeer- en stimulerende medikatie wordt weinig gekonsumeerd (3 tot 5%). De helft gebruikt hiervoor een doktersbriefje, de andere helft meent geen voorschrift nodig te hebben. Tijdens de examens is er echter een verduubeling waar te nemen voor slaap- en kalmeermiddelen. Het gebruik van stimulerende middelen stijgt bliksemsnel naar 16%: een verviervoudiging. Zeer bedenklijk is dat het innemen zonder voorschrift van deze vorm van medikatie een beduidende groei kent.

Waar pijnstillers een vermindering kennen tijdens de examens, winnen de versterkende middelen (meestal tonika

MEDIES

Het Medisch Centrum voor studenten is tijdens de examenperiode (1 juni tot 7 juli) open van 9 tot 19 uur. Op zaterdag kun je er terecht van 10 tot 12 uur. Buiten de openingsuren is een studentendokter te bereiken op het telefoonnummer 28.44.20, zowel 's avonds, 's nachts als tijdens de weekends. Het antwoordapparaat geeft het telefoonnummer op van de dokter van wacht. Tot slot nog even het adres: Medisch Centrum, Van Dalekollege, Naamsestraat 80 in Leuven.

en vitamines) aan populariteit. Deze worden zelfs op verschrikkelijk grote schaal gekonsumeerd: 57% van de studenten - 20% meer dan tijdens het jaar - slijkt dit spul. Ook hier treffen we dezelfde tendens aan als bij de slaap- en kalmeermiddelen: dit slikken gebeurt overwegend zonder medische begeleiding.

Crack

Lichtelijk onthutsende vaststellingen worden er gemaakt als men de band tussen studievordering en medikatiegebruik onderzoekt. Dit valt vooral op bij de stimulerende middelen. Zittenblijvers en Achterblijvers kunnen blijkbaar moeielijk zonder. Uit de cijfers blijkt duidelijk dat een vrij grote groep van studenten onmogelijk op eigen kracht door de examens geraakt. Zij hebben dan ook drastische stimulantia nodig om in de running te blijven. 22% van de Zittenblijvers en 33% van de Achterblijvers redt het onmogelijk 'naturel'. Ter vergelijking: het gemiddelde 'dopegebruik' voor de hele studentenpopulatie bedraagt 16%, en slechts 7% van de Normaalvorderenden slijkt stimulantia. Hieruit blijkt dat er een grote groep van zwakke studenten is die examens gewoon niet aankan. Hoe zwakker de student, hoe meer en sneller hij begint te slikken. Slikken is in dit perspectief dus eerder een laatste redmiddel om net boven de minimumnorm te blijven, dan wel een hulpmiddel om nog hogere cijfers te halen. De 'cracks' doen het doorgaans

op eigen kracht.

Het beeld wordt nog somberder, als we de evolutie door de jaren heen bekijken. In de loop van het academiejaar merken we geen significante verschuivingen in het aantal slikkers. Als we de examenperiodes vergelijken, wordt het gewoon hallucinant. Op één enkel jaar tijd stijgt de consumptie van pijnstillers met 3%, slaappmiddelen met 5%, kalmeermiddelen met 6%, stimulantia zelfs met 15% en versterkende middelen met 19%. Dit zijn cijfers waar men niet meer naast kan kijken.

Het rapport stelt dan ook duidelijk: "De innamen van medicatie tijdens het academiejaar is niet bijzonder spectaculair, maar tijdens de examens is er wel een o.i. alarmerende stijging (...) Zittenblijvers en Achterblijvers kwamen ook al op andere criteria ongunstiger naar voor in dit onderzoek, zodat een voorzichtige profilering als "risicogroepen" zich zou aandienen (...) We zien een overeenkomst met de evolutie van stimulerende dranken en kunnen dan ook niet anders dan ons afvragen in welke mate bepaalde aspecten van de onderwijsorganisatie daarin een rol spelen (...) het zou verontrustend moeten genoemd worden wanneer er bij ouderejaars een toename is van het medicatiegebruik tijdens de examens, daar waar men er doorgaans van uitgaat dat na de eerste kandidatuur "het leed geleden is"."

Hallucinaties

Als we het Rapport mogen geloven, is de eksamentijd aan de KU Leuven een erg ongezonde en risicovolle periode. Slikken kan bezwaarlijk gezond genoemd worden, en ongecontroleerd slikken is zelfs ronduit gevaarlijk. De regel is duidelijk: pepmiddelen kunnen sporadisch gebruikt worden door psychisch gezonde mensen in een kleine dosis. Wordt aan alledrie deze voorwaarden samen voldaan, dan is er weinig kans op gevaar. Indien met één ervan geen rekening wordt gehouden, dan is het gebruik van medikatie af te raden.

Het gevaar van pepmiddelen zit hierin dat één keer vrij vlug leidt tot herhaald gebruik. Na een poosje vermindert het effect van deze middelen, en heb je een hogere dosis nodig om hetzelfde te bereiken. Op langere termijn leidt dit - letterlijk - tot de meest waanzinnige toestanden: geestesstoornissen, hallucinaties, geheugen- en concentratiestoornissen... Het hoeft geen betoog dat in deze fase de kwaliteit van je prestaties daalt, en dat er een reëel gevaar bestaat voor verslaving. Ook slaap- en kalmeermiddelen hebben hun nadelen: ze brengen concentratieproblemen mee, ze kunnen verslavend werken, in combinatie met alcohol kunnen ze zelfs voor ernstige gevaarlijke toestanden zorgen. Wie ondanks alles toch niet zonder een of ander medicament kan, doet dit best onder begeleiding van een arts. Experimenteren is net iets te gevaarlijk.

Walter Pauli

Eksamens

Over examens doen de wildste geruchten de ronde, maar dit is echt gebeurd. Een groepje studenten stond te wachten voor het examens logika. De prof komt toe en weet te melden te melden dat de studenten zichzelf moeten indelen in groepjes van vier. Het geheel van de groepjes wordt ingedeeld in twee soorten. De verzameling van groepjes studenten die zeggen: "Ik lieg, als ik zeg dat ik de cursus ken" en degenen die de cursus daadwerkelijk kennen. Vraag op het examens is of de verzameling van alle leugenaars behoort tot de eerste of tweede soort. Russell en Whitehead slaagden: als deze verzameling behoort tot de eerste soort, dan liegen ze als ze zeggen: "ik lieg als ik zeg dat ik de cursus ken." Maar dan kennen ze de cursus daadwerkelijk. En dan behoren ze tot de tweede soort. En ga zo maar door.

EINDELIJK BIJDT ACCO JE EEN GOEDE REDEN OM VETO TE VERSCHEUREN

(en het brengt nog op ook)

Jij bent aandeelhouder van ACCO en je leest VETO. Dan zit je goed. Want in dit nummer, net voor de "grote inspanning", geeft ACCO aan zijn aandeelhouders (en aan hen alléén) drie checks.

Handig zo'n check als je je vakantieliteratuur samenstelt. Of als je dapper besluit om tijdens de zomermaanden werk te maken van het uittypen van je tesis. Interessant ook als je in de Alpen, Ransberg of Herent wat vergezichten op papier zet en je je teken- en schilddermateriaal hoogdringend moet aanvullen met spullen uit ACCO's "Graphic & Art Corner". En zo kan je zelf nog honderd andere voorbeelden bedenken voor aangenaam checkgebruik. Dus pak je schaar, knip de checks eruit en snel naar ACCO.

Je kan deze checks verzilveren tussen 1 juni en 19 augustus 1989 maar denk eraan: ACCO sluit van 15 tot en met 30 juli 1989.

ACCO
Kantoorhandel
Tienssestraat 129
3000 Leuven

1.000 Fr

bij aankoop van een elektronisch schrijfmachine

(geldig van 1/6/1989 tot 19/8/1989)

ACCO
Papierhandel
Tienssestraat 134
3000 Leuven

100 Fr

bij aankopen vanaf 1.000 Fr. in de papierhandel

(geldig van 1/6/1989 tot 19/8/1989)

ACCO
Boekhandel
Tienssestraat
3000 Leuven

100 Fr.

bij aankopen vanaf 1.000 Fr
in de wetenschappelijke boekhandel en de voordeelboekenmarkt
(ACCO-uitgaven tellen niet mee)

(geldig van 1/6/1989 tot 19/8/1989)

NYLONS

Werkgroep Examen

Een nieuw reglement

Wanneer er hiaten in het examenreglement zitten, kan dat moeilijkheden opleveren voor de student. Die weet dan immers niet waaraan hij zich precies moet houden. Maar ook de universiteit zelf kan in een moeilijk parket terecht komen. Studenten met haar op hun tanden zouden wel eens op het idee kunnen komen een proces in te spannen tegen de universiteit, omdat ze omwille van die vergetelheden in het reglement benadeeld zijn. Daarom heeft de universiteit enkele maanden geleden een Werkgroep Examen opgericht die het nu 13 jaar oude reglement eens grondig moet evalueren en eventueel verbeteringen aanbrengen. De richting die de werkgroep uitgaat lijkt op een aantal punten bevond, maar er zijn toch ook enkele verontrustende tendenzen te constateren.

Het werk van die groep moet over één of twee jaar uitvloeien in een geoptimaliseerd examenreglement. Haar plannen beginnen nu langzaam concrete vormen aan te nemen. Dat wil niet zeggen dat iedereen het eens is met de richting die wordt ingeslagen. Blijkbaar zijn er zelfs meningsverschillen over de richting waarin de werkgroep nu eigenlijk evolueert. Er zijn namelijk een aantal grote punten die onder handen genomen moeten worden.

Ten eerste is er de spreiding van de examens. Op het moment zijn die allemaal in twee examenperiodes geconcentreerd, met daarnaast de mogelijkheid om paaseksamen te organiseren. Volgens de studenten wil men de examens gaan spreiden over een groot deel van het jaar. Kringraad is daar echter absoluut tegen. Zo'n spreiding betekent dat er maar weinig tijd meer over blijft voor zelfstudie en persoonlijk werk omdat de student terug in het keurslijf van het middelbaar onderwijs gedwongen wordt. Ook de mogelijkheid op socio-kulturele vorming aan de universiteit komt in het gedrang. Belangrijkste argument is misschien wel dat de examens aan belang gaan winnen, gedetailleerder worden, dat de studie-

Schriftelijke examens zijn de uitzondering. Volgens Verstegen is de Raad van State op dat punt echter de mist ingegaan.

Verstegen: «Op historische gronden beweert de Raad van State dat het mondeling examen altijd geprimeerd heeft op het schriftelijk. De argumentatie die daarvoor ontwikkeld is, is mijns inziens helemaal niet sluitend. Ik ben dan ook voorstander om tegen de Raad van State in, het examenreglement zo aan te passen dat schriftelijke en mondelinge examens op gelijke voet behandeld worden. Een eventueel nieuw proces rond die zaak, moet volgens mij te winnen zijn.»

Ten slotte wil de werkgroep ook de geschillenregeling aanpassen. De belangrijkste hervorming zou zijn dat studenten veel meer mogelijkheden krijgen om binnen de universiteit onregelmatigheden aan te klagen wanneer zij zich tekort gedaan voelen. Zo zou het mogelijk zijn dat de student ook zelf een klacht indient en daarvoor niet meer moet betrouwen op een lid van de examencommissie of op de ombudsman. Maar zover is het nog lang niet. Een wijziging van het examenreglement moet eerst de verschillende fakulteitsraden passeren. En daar zijn er genoeg mogelijkheden om te blijven steken.

Erik Paredis

Eet lekker, eet gezond, eet bewust. Deze aardbeien, appels en bananen komen van Kaapstad, Jaffa en Chiquita. Met een kwak slagroom erbij heeft onze Algemeen Sekretaris ze daarnet verorberd.

(Foto Rendrik en Hoel)

Fris en gezwind door blok en examens

Lichte maaltijden en een blokje om

Blokkende studenten zijn meestal gefixeerd op hun grijze hersencellen, die in enkele weken tijd duizenden pagina's droge examenstof moeten verwerken. Dat er aan dat hoofd ook nog een lichaam bengelt, dat hun geestelijke capaciteiten in grote mate mee beïnvloedt, verliezen ze wel eens uit het oog. Gezonde voeding en lichamelijke fitheid zijn in eksamentijd onontbeerlijk om de zware mentale stress aan te kunnen. Ook op dat vlak word je echter niet aan je lot overgelaten. Alma zorgt voor je mag met de *blokmenu's* en op het Sportkot kun je dagelijks je portie opgekrapte frustratie uitwerken.

Alma is dit jaar ekstra vroeg gestart met haar blokkampagne. Vanaf 8 mei al wordt er iedere dag één schotel tot blokmenu gepromoveerd. De actie loopt tot 7 juli. We vroegen voedingsdeskundige Leo Van der Aa wat de voordelen zijn van deze blokschotel: "Het blokmenu is de maaltijd die het minste aantal vetten bevat en licht verteerbaar is. Deze maaltijd sluit ook altijd zo dicht mogelijk aan bij de maaltijdschijf. Natuurlijk wordt van de student verwacht dat hij konsekwent is en geen friet of mayonaise neemt. De maaltijd is vooral bedoeld om je het euvel van een 'volle maag' te besparen. Daarom is het ook belangrijk om uit het aanbod van de zetmeelprodukten te kiezen voor rijst of gekookte aardappelen. Die volle maag kun je verder ook vermijden door geen drie zware maaltijden per dag te eten, maar wel zes kleintjes."

Light

De alternatieve maaltijden en de light-maaltijden in het Meisjescentrum gaan ook iedere dag als 'blokmenu' door het leven. De light-maaltijden bevatten veel zetmeel en groenten, terwijl het vleesverbruik erin beperkt wordt. In de alternatieve schotels wordt zelfs helemaal geen vlees vervat.

Leo van der Aa: «Ik ken heel wat mensen die zich bekeerd hebben tot de alternatieve schotels en zich na een tijdje fitter en actiever voelen. Toch is het niet aangeraden je voedingspatroon in de blokperiode radikaal te veranderen. Wie overschakelt op alternatief, kan aanvankelijk wat last hebben van maag en darmen.»

«Ook het gebruik van light-produkten zoals light-frisdranken bijvoorbeeld is niet altijd aan te raden. Deze frisdranken zijn gezoet met kunstmatige zoetstoffen.

je als blokkend student wil ontspannen, moet je je inspannen. De tijd die je daardoor 'verliest', win je later aan rendement weer terug. Als je fysisch moe hebt gemaakt, zul je ook beter inslapen. Psychische moeheid daarentegen, verhindert een verkwikkende slaap. Het is daarom aangeraden niet onmiddellijk van achter je bureau te gaan duiken. Loop eerst even een blokje om, drink een pintje of sla een babbeltje met je overbuur. Ook als je lange nachten blokt, neem je beter je toevlucht tot wat lichaams oefeningen tussendoor in plaats van bakken koffie achterover te slaan.

Sporten doe je in in blok- en examenperiode best niet in de vroege morgen. Je zou je dan te vroeg uitputten. De vooravond is ideaal. Ook de late avond is niet zo geschikt. Je adrenaline-peil ligt dan te hoog, waardoor je nog te actief bent om in te slapen.

De lichaamsbeweging die je neemt, mag ook niet te intensief zijn. Je hartslag moet onder 75% van zijn maximale capaciteit blijven. Je maximale capaciteit bereken je als volgt: 220 minus je leeftijd. Als je hoger gaat dan 75%, put je je teveel uit. Sporten doe je in de blokperiode ook best in sociaal verband. Zo kan je bijvoorbeeld deelnemen aan de dagelijkse konditietrainingen op het sportkot of je kan een partijtje voetbal spelen met je kotgenoten of vrienden. Om het sporten zeker niet te vergeten, geef je het best ook een vaste plaats in je agenda.

Carla Rosseels

OP NAAR HET SPORTKOT

We zetten de sporten die je in het sportkot kan beoefenen, eventjes op een rijtje:

- ◇ Konditietraining: elke dag van 18 tot 19 uur, naargelang het weer indoor of outdoor.
- ◇ Basket of volleybal: van maandag tot en met donderdag staat 1 terrein ter beschikking van 19 tot 21 uur in de sporthal. Op vrijdag kan je volleyballen in het oud gebouw tussen 17 en 19 uur.
- ◇ Voetbal: het kunstgrassterrein kan elke dag vrij gespeeld worden tussen 16 en 18 uur.
- ◇ Tafeltennis: in de sporthal staat elke dag vijf tafels ter beschikking tussen 16 en 18 uur.
- ◇ Zwemmen: het zwembad is iedere dag vrij van 18 tot 19 uur.
- ◇ Badminton: badmintonnen kun je iedere maandag en donderdag tussen 20 en 22 uur in het oud gebouw.

WIL JE MEER DAN 'N HONDEBAANTJE

Advertentie

J O B W U Z E R

STROPDASSEN

Ombudslui aan het werk

“We krijgen zelfs mensen met zelfmoordplannen over de vloer”

In deze eksamentijden zijn er een hoop mensen waarop de student kan terugvallen wanneer hij in moeilijkheden raakt. Voor de meest uiteenlopende problemen kan hij terecht bij allerlei soorten instanties en diensten. Zo ook bepaalt het examenreglement van de KU Leuven dat er per studiejaar of per groep studenten een *ombudsman* wordt aangesteld. Ombudsmensen hebben een veelzijdige taak: bemiddelen in examenperikelen tussen profen en studenten, optimaliseren van de examenregeling en het behandelen van examenklachten allerhande. In die hoedanigheid krijgen ze zowel te maken met puur praktische problemen als met persoonlijke aangelegenheden. Om een idee te krijgen van de dagdagelijkse werkelijkheid van de verschillende ombudsdiensten, gingen we te rade bij onder andere de ombudsmensen van Pedagogie en Psychologie, Wetenschappen en Economie.

Het examenreglement van de KUL vermeldt: “Per studiejaar of per groep studenten wordt, op voorstel van de studenten, elk jaar ten laatste in januari, door een beslissing van de faculteitsraad, een lid van het academisch of van het wetenschappelijk personeel, tot ombudsman, en een ander tot plaatsvervangend ombudsman, aangesteld.” Die regeling geldt dus voor alle faculteiten, maar wordt lang niet overal op dezelfde manier geïnterpreteerd.

Om te beginnen schrijft het examenreglement voor dat de ombudsman wordt aangesteld op voorstel van de studenten, die een oogje zouden moeten houden op de ‘kwaliteiten’ van de ombudsman (vertrouwdheid met de studierichting, bereidheid tot luisteren, vertrouwdheid met de studenten, met de geplogenheden in die bepaalde richting of faculteit). Het is immers belangrijk

en noodgedwongen buiten de uren tijd in de ombudswerking door bijvoorbeeld 's zaterdags op post te zijn, dan worden ze er toch niet méér voor betaald. Zo iets werkt natuurlijk niet echt stimulerend voor de motivatie van de ombudsmensen, en bevordert vanzelfsprekend ook niet de ombudswerking naar de studenten toe.

Door de faculteiten zelf wordt wel eens gezins geteet op het feit dat de ombudsmensen vertrouwd zouden moeten zijn met de betrokken studentengroep en haar specifieke problemen. Zo worden gewoonlijk de monitoren, die instaan voor de begeleiding van de eerste- en tweedejaars, aangezocht voor het ombudswerk. Zij zijn op de hoogte van het reilen en zeilen binnen een bepaalde richting, en kennen de studenten vaak persoonlijk. De studenten weten dan ook gewoonlijk wat ze aan de ombudsman hebben, en

maar ze weten op voorhand niet wie ze zullen aantreffen. Nochtans kan het voor studenten met moeilijkheden in de eksamentijd belangrijk zijn dat ze kunnen praten met die persoon waarmee ze het meest vertrouwd zijn. Een voordeel van het ‘ploegensysteem’ is anders wel dat de ombudsmannen met elkaar kunnen overleggen, bijvoorbeeld in geval van overmacht.

Naast de praktische organisatie van de eksamen is dat opvangen van persoonlijke problemen één van de hoofdtaken van de ombudsdienst. Op persoonlijk vlak komen mensen vooral praten over moeilijkheden die in eksamentijd extra zwaar doorwegen: onzekerheid, faalangst, allerlei problemen die soms nauwelijks direct iets met de eksamen zelf te maken hebben. Sommige ombudsdiensten krijgen zelfs te maken met studenten die met zelfmoordplannen rondlopen. Soms kunnen ze met een stevig gesprek de student er zelf weer bovenop helpen, meestal moeten ze dergelijke gevallen wel doorverwijzen naar de universitaire Psychologische Dienst, of naar de Dienst voor Studietoelagen.

Fysisch

Op praktisch vlak begint de eigenlijke functie van de ombudsdienst bij het opstellen van de *examenregeling*. In theorie kunnen de studenten tot drie weken voor de eksamenperiode hun eigen voorstel indienen. In praktijk

wordt de ombudsmensen van Economie argumenteren dat ze met een groep van 1000 studenten onmogelijk eksamen voor individuele studenten kunnen verplaatsen. Er wordt alleen verplaatst bij voorbeeld “als twee eksamen op hetzelfde moment afgenomen worden, want dat is fysisch onmogelijk, of als er binnen 24 uur twee zware eksamen vallen”.

Joker

Ook voor het verkrijgen van uitstel worden er blijkbaar uiteenlopende normen gehanteerd. Het examenreglement van de KU Leuven laat het aan de ombudsman over te constateren wanneer er een geval van *overmacht* plaatsvindt. Gewoonlijk worden onder ‘overmacht’ gevallen verstaan waaraan de student zelf weinig kan verhelpen (ziekte, ongeval,...). Op die basis wordt er al of niet uitstel verleend. In de praktijk gaat het er echter vaak niet zo strikt aan toe. Uit ervaring weten de ombudsmensen immers dat studenten vrij gemakkelijk aan bijvoorbeeld doktersbrieven kunnen geraken. Bij Economie gaan sommige ombudsmensen dan ook zo ver de arts in kwestie op te bellen en om informatie te vragen. Er zouden volgens sommige ombudsmensen teveel studenten om uitstel vragen gewoone om een beter eksamenrooster te verkrijgen, terwijl het oorspronkelijke niet eens zo slecht is. En als studenten ná het eksamen afkomen met ‘een geval van overmacht’, worden ze gewoon naar de prof doorgestuurd en moeten ze het zelf maar uitleggen.

Jong

Bij Psychologie & Pedagogie daarentegen bestaat er een specifieke regeling voor het verkrijgen van uitstel. Aangezien ook daar de ombudsmensen gekonstateerd hebben dat de eis om doktersbrieven te vinden van uitvluchten alleen maar in de hand werkt, hebben ze een *jokersysteem* ingevoerd. Elke student heeft de mogelijkheid voor één vak uitstel te verkrijgen. Er wordt dan ook niet gevraagd naar beweegredenen. Een tweede keer lukt het al niet meer zo vlot natuurlijk. Die regeling schijnt de laatste jaren goed te werken, zowel voor ombudsmensen, studenten als profen. Ook bij Wetenschappen gaat het er vrij soepel aan toe. Er wordt wel geïnformeerd naar de achtergrond van de vraag om uitstel, maar de ombudsmensen zijn wel zo goed vertrouwd met hun studenten dat ze gewoonlijk weten wanneer een verzoek om uitstel al of niet ernstig is.

Bots

Een andere functie van de ombudsdienst is het behandelen van *konflikten* tussen profen en studenten. Wat de economiestudenten betreft, lijkt die geschillenregeling zich te beperken tot het zoeken van een andere datum voor studenten die, bijvoorbeeld omdat ze te laat kwamen, geen eksamen mochten afleggen. Verder worden de studenten vooral verondersteld hun eigen boontjes te doppen als ze in de klinch liggen met één of andere prof.

In andere faculteiten speelt de ombudsdienst wel degelijk een actieve rol in de bemiddeling tussen studenten en profen. Bij Psychologie heeft men bijvoorbeeld al eens te maken gekregen met een student die beweerde dat hij een officieuze vrijstelling had verkregen voor een vak, terwijl de prof ontkende dat hij zo iets ooit deed. Na lange discussies met de verschillende ombudsmensen is er toen een minnelijke schikking getroffen. Verder worden klachten eerst geëventueeld via de studentenaafvaardigden op de POK, en als studenten niet akkoord zijn met de beslissing van de ombudsman, kunnen ze nog naar de voorzitter van de examencommissie stappen. Als het echt te gortig wordt, kunnen de voorzitter Studentenaangelegenheden en zelfs de rektor ingeschakeld worden, maar zo iets gebeurt zelden.

De rol van de ombudsman vindt zo ongeveer zijn hoogtepunt in de deliberatie. Gewoonlijk zijn de ombudsmensen aanwezig bij de *predeliberatie* met de voorzitter van de examencommissie, waar de studenten als het ware ‘onderverdeeld’ worden in duidelijke (geslaagden of niet-geslaagden) en bediscussieerbare gevallen. Vanzelfsprekend ligt de uiteindelijke uitslag nog niet vast, maar er wordt een soort van richtinggevend advies uitgewerkt voor op de deliberatie zelf. Vooral bij de ‘tweifelgevallen’ is de inbreng van de ombudsmensen belangrijk: zij weten immers welke studenten moeilijkheden gehad hebben in de loop van de eksamenperiode, en welke omstandigheden eventueel voor hen kunnen pleiten.

Bord

Op de eigenlijke deliberatie wordt er dan vaak verwezen naar en rekening gehouden met de opmerkingen van de ombudsdienst. Jammer genoeg worden er bijvoorbeeld in Economie ook wel *predeliberaties* zonder ombudsmensen gehouden, wat hun reële inbreng in grote mate hypotekeert. Die inbreng varieert vanzelfsprekend ook naargelang de grootte van de examencommissie, waarin alle profen zitten die van een bepaalde richting eksamen afnemen. In de licenties van Toegepaste Economie kan dat aantal profen al gauw oplopen tot een vijftigtal, en worden de ‘tweifelgevallen’ dan ook vooraan op een schoolbord geschreven. Samen met de enorme omvang van het aantal te delibereren studenten bevorderen dergelijke praktische problemen natuurlijk niet echt de betrokkenheid van de profen bij de deliberatie.

Einde

Bij de deliberatie zelf is het eigenlijk vooral de taak van de ombudsman toe te zien op het naleven van het examenreglement, zodat zeker binnen een en dezelfde deliberatie dezelfde normen worden gehanteerd. Een ombudsman vraagt bijvoorbeeld om de herziening van een geval wanneer twee gelijkaardige gevallen verschillend beoordeeld worden. Dat kan er dan ook op uitdraaien dat het voor beide studenten slecht uitvalt, maar dat valt blijkbaar minder voor dan een *gunstige* regeling voor beiden. De meeste ombudsmensen denken eerst wel even door over de consequenties van hun tussenkomst, en maken niet echt dikwijls van hun spreekrecht gebruik, om de impact ervan te behouden.

Eens de deliberatie voorbij is, staat de ombudsman ter beschikking van de studenten om advies te verstrekken in verband met de eksamenresultaten. Als het slecht is afgelopen, bespreekt hij met hen bijvoorbeeld hun kansen op slagen in tweede zit. Daar zullen ze dan gewoonlijk wel met een andere ombudsman te maken krijgen, die hen op zijn beurt doorheen de eksamen probeert te loodsen. En als het lukt, zijn student én ombudsman tevreden...

Lut De Boel

dat de studenten in eksamentijd effectief met hun moeilijkheden naar de ombudsman kunnen. In de praktijk komt jammer genoeg weinig van dat recht van de studenten terecht. Bij Toegepaste Economie bijvoorbeeld stapte de departementssecretaris gewoon bij de verschillende assistenten binnen met de vraag “Ik zoek ombudsmensen. Welk jaar wil je?” Veel inspraak van studenten komt er daar niet bij te pas.

Moni

Ook de aangezochte assistenten of - in uitzonderlijke gevallen - profen zelf hebben soms weinig in de pap te brokken, alhoewel ze in theorie wel kunnen weigeren. Weinig mensen blijken immers echt happig te zijn op de job van ombudsman. In grote richtingen, zoals bijvoorbeeld eerste licentie Economie met een duizendtal studenten, is het ombudswerk in eksamentijd een full-time-job. En ook al steken ombudsmen-

met welke problemen ze bij hem terecht kunnen. De ombudsman wordt ook wel verondersteld ervaring te hebben met de specifieke ombudswerking.

Ploeg

Gewoonlijk wordt er bij de organisatie van de ombudsdienst gewerkt met één individuele ombudsman per ‘studierichting’. In grote faculteiten brengt dat dus enorm grote groepen met zich mee, in faculteiten met veel kleine richtingen wordt de ombudsman soms verplicht verschillende, hem onbekende richtingen bij elkaar te nemen.

In de faculteit van Psychologische en Pedagogische Wetenschappen gaat het er nog helemaal anders aan toe. Daar wordt er gewerkt met een ombudsploeg. In de julizittijd zijn er twee ombudsmannen die voor een soort permanente voor alle jaren Psychologie en Pedagogie zorgen. Op die manier kunnen de studenten wel zeker zijn dat er iemand is,

stellen echter de administratieve diensten samen met de ombudsman - die bij de definitieve planning betrokken moet worden - de regeling op, en krijgen studenten hoogstens achteraf inspraak. Bij Economie is die inspraak nauwelijks bestaande: de examenregeling wordt er - zoals in de meeste faculteiten - per computer opgesteld, en er valt voor dergelijke gigantisch grote richtingen weinig aan te tornen. In andere faculteiten, zoals Psychologie & Pedagogie, die samen toch ook een vijftienhonderdtal studenten bevatten, wordt de regeling wel degelijk uitvoerig uitgeplozen door de jaarafgevaardigden, en wordt er in de mate van het mogelijke rekening gehouden met hun bemerkingen.

Tijdens de eksamenperiode zelf komen de studenten naar de ombudsdiensten om een eksamen te verplaatsen of uitstel voor een eksamen te vragen. Het hangt sterk van faculteit tot faculteit af hoe er op dergelijke vragen gereageerd

VRIJSTELLINGEN

De regeling voor het behalen van vrijstellingen is al even ingewikkeld als sommige kursussen. Je krijgt een vrijstelling voor tweede zit 'wanneer je een 12 haalt op een vak en tegelijkertijd ofwel globaal 50% haalt ofwel op de helft van de vakken geslaagd bent. Voor een vrijstelling in een bisjaar moet je een 14 halen en tegelijkertijd globaal 50%. Bovendien moet je telkens alle vakken hebben afgelegd. □

Vrouwenzomerweek aan de KU Leuven

“Diskriminatie ervaar je pas in het arbeidsmilieu”

Van 27 juni tot 2 juli zal 'de vrouw' in het middelpunt van de belangstelling staan aan deze universiteit. Tijdens deze zomerweek organiseren diverse universitaire instanties, het Hoger Instituut voor de Arbeid (HIVA) en de Katholieke Arbeidersvrouwen (KAV) tal van lezingen, debatten, voordrachten en werksessies in het kader van de vrouwenproblematiek. De grote thema's die aan de orde komen zijn arbeid, onderwijs en geloof. We gingen op zoek naar enige specys van vrouwelijke aanwezigheid aan deze universiteit en vroegen hen naar de eksistentie van het 'vrouw zijn' binnen dit mannenbestaan. An Hermans, deeltijds hoogleraar aan de fakulteit Pedagogie en algemeen sekretaris van het KAV en Ria Christens, licentiate geschiedenis en wetenschappelijk medewerkster in een tijdelijk onderzoeksproject over vrouwen in het onderwijs, stonden ons te woord. We vroegen hen welke rol een universiteit tegenover de vrouwenproblematiek moet vervullen.

Hermans: «De universiteit heeft in eerste instantie een onderzoeksopdracht. Binnen het kader van die opdracht moet het hele maatschappelijke gebeuren aan de orde komen, ook de vrouwen. Die opdracht wordt door verschillende onderzoekers anders geïnterpreteerd. Sommigen zeggen: "Wij doen onderzoek dat kadert binnen het maatschappelijk geheel. Punt uit." Toch vind ik dat de vrouwengroep op dit moment een typische groep is, die net zoals migranten of andere minderheidsgroepen, een aantal typische kenmerken vertoont. Als je de vrouwenproblematiek niet afzonderlijk behandelt, dan wordt ze meestal gewoon niet behandeld. Zo'n afzonderlijke, uitdrukkelijke behandeling van facetten van de vrouwenproblematiek heeft als voordeel dat er tenminste onderzoek gebeurt. Je kan dat onderzoek volgens mij het best organiseren binnen de specifieke disciplines van een universiteit; het onderzoek naar de vrouw in de literatuur binnen Letteren en Wijsbegeerte, het onderzoek naar de arbeidssituatie van de vrouw in Sociale Wetenschappen, enzovoort.»

«In tweede instantie heeft de universiteit een onderwijsopdracht. Ook binnen die opdracht moet de vrouwenproblematiek aanwezig zijn. Dat lijkt evident, maar het is het niet. Als er bijvoorbeeld les gegeven wordt over de geschiedenis van het onderwijs, dan komt de zeer laatijde inrede van vrouwen in het onderwijs vaak niet eens aan bod. Recent las ik een artikel over de studentenpopulaties aan de universiteit doorheen de geschiedenis. Daarin werd niet eens vermeld dat de vrouwen pas toegelaten zijn aan de universiteit sinds 1880 en in Leuven zelfs pas sinds 1921. De auteur replikeerde dat 'je in één artikel toch niet alles kunt behandelen.' Zo'n maatschappelijk relevant gegeven niet behandelen, dat kan volgens mij niet. Op dit moment moeten we dus binnen het onderzoek en binnen het onderwijs nog altijd zorgen voor dat 'ekstra aandachtspuntje'. Het gevaar is natuurlijk dat je het fenomeen gaat isoleren of overbeklemtonen. Deze fase van ekstra aandacht en bijzondere lessen of kursussen moet daarom een overgangsfase zijn. Het ideaal is vanzelfsprekende aanwezigheid.»

Veto: U bent dus helemaal niet te vinden voor een afzonderlijk departement Vrouwenstudies, zoals dat aan vele buitenlandse universiteiten bestaat?

Hermans: «Een departement Vrouwenstudies hebben we aan deze universiteit nooit echt bepleit. Enerzijds omwille van het isolatiegevaar, anderzijds omdat het moeilijk is om met beperkte mankracht het hele probleem te willen behandelen. Toch is het nodig om een globale koördinatie uit te werken, die het onderzoek aan de verschillende departementen stimuleert en ruimer bekend maakt. Ik pleit dus voor een institutionalisering, zonder daarom een afzonderlijk departement te willen oprichten waarin het onderzoek en het onderwijs eksklusief gebeurt.»

«Waar we in de eerste plaats nood aan hebben, zijn vrouwen die als linguïst, als pedagogoog, enzovoort op internationale conferenties hun onderzoek bekend maken aan de eigen vakspecialisten. Op een kongres over Vrouwenstudies kom je alleen in kontakt met vrouwen die zich voor de vrouwenproblematiek interesseren. Maar tegelijkertijd zijn de toonaangevende wetenschappelijke onderzoekers en onderzoekers aanwezig op een kongres over hun vakgebied. De voordrachten op een kongres Vrouwenstudies zijn vaak ook van een heel ander niveau dan de voordrachten op een kongres over de eigen discipline. Het klimaat is niet het wetenschappelijke klimaat dat je elders aantreft.»

Warm

«Ik wil niet beweren dat zo'n bijeenkomsten niet goed zijn, maar ze hebben een andere functie. Je moet ze eerder beschouwen als vormingswerk, als een ontmoetingsplaats waar vrouwen elkaar vinden en elkaar mobiliseren. Er heerst daar een heel aparte sfeer. Sommige vrouwen zitten te breien wanneer een voordracht wordt gehouden. Wanneer je zo'n kongres het etiket 'wetenschappelijk' wil opkleven, dat doet dat de vrouwenzaak geen goed.»

Veto: Vormt het katholiek karakter van deze universiteit geen belemmering voor de onderzoeker die binnen het kader van de vrouwenproblematiek ook onderwerpen als abortus, antikonceptie... wil aanpakken?

Christens: «Rond voorbehoedsmiddelen gebeurt er al heel wat onderzoek. Men pakt daar misschien wat minder

heftig mee uit, maar het gebeurt wel.»

An Hermans: «Onze universiteit remt de onderzoekers niet, integendeel. Je moet er wel voor zorgen dat je onderzoek fair, wetenschappelijk en intellectueel eerlijk gebeurt. Ook wat betreft de positie van de leek of de positie van de vrouw in de kerk, is het precies vanuit de fakulteit Theologie dat er gereageerd wordt tegen de recente conservatieve stellingen van de paus. Ook met het onderzoek rond kunstmatige bevruchting gaat men door. Men laat het wetenschappelijk onderzoek niet bepalen door een kerkelijk standpunt, maar beschouwt het als een eigen discipline

Hermans heeft duidelijk een vertekingslachje, Christens ziet het iets realistischsch.

(Foto Hendrik en Roel)

met een eigen deontologie.»

Veto: Toch mochten de resultaten van een onderzoek over het antikonceptiegedrag van eerstejaarsstudenten, opgezet vanuit het Medisch Centrum, aanvankelijk niet bekend gemaakt worden. Men vreesde het 'maagdelijke imago' van de katholieke universiteit tegenover de ouders te besmeuren?

Hermans: «Dat ligt ook aan de ouders zelf. Sommige ouders zijn verontwaardigd dat de eerste brochure die hun zoon of dochter aan deze katholieke universiteit in handen krijgt, er een is over voorbehoedsmiddelen. Op dat moment speelt voor de universiteit de wet van vraag en aanbod. Liggen wij met dat imago nog goed bij de bevolking of niet? Wanneer men eerder vindt niet, dan neemt men sommige dingen wel eens terug.»

Veto: Vrouwen zijn als docenten en als beleidsfiguren nog altijd in grote mate ondervetengwoordig aan deze universiteit. Professor Emma Vorlat is bijvoorbeeld de enige vrouw binnen het hoogste beleidsorgaan van deze universiteit. Wat zijn de belemmeringen om door te stoten naar de top?

Hermans: «De belemmeringen die je overal elders aantreft. De vrouwelijke aanwezigheid aan onze universiteit vertoont een piramidevorm. Onder de studenten zijn de meisjes en de jongens ongeveer gelijk vertegenwoordigd. Bij het niet vast-benoemd wetenschappelijk personeel is de verhouding ook nog vrij goed. Daarna begint echter de afvalingskoers. De oorzaak is niet zozeer dat men niet wil openstaan voor vrouwen. De hinderpalen zijn de wijze waarop het onderzoek en het beleid functioneren. Heel wat mannen hebben hun carrière te danken aan een vrouw die thuisbleef om het huishouden en de kinderen te verzorgen. Aan de universiteit is dat nog steeds het patroon. Doktoreren en publiceren doe je niet in zesendertig uur per week. Ook aan een universiteit worden je uren niet geteld. Vrouwen die ook hun verantwoordelijkheid opnemen binnen hun gezin en tegenover hun kinderen, krijgen het daardoor ekstra moeilijk.»

Christens: «De huidige arbeidsmarkt werkt nog altijd met een zwart-wit

daan. Ze groeien op in een andere kontekst en zullen dat later evident vinden.»

Hermans: «Jongeren die op dit moment studeren, vinden het normaal dat zij later beiden zullen werken. Tijdens hun studies ervaren zij nog geen enkele vorm van diskriminatie. Wanneer ik in mijn lessen de vrouwenproblematiek aan de orde breng, dan snappen ze soms niet waarom ik het heb. Ze zitten met evenveel jongens als meisjes op de banken, de meisjes hebben hun eigen studiekeuze mogen bepalen, enzovoort. Maar na enkele jaren in het arbeidsmilieu, ziet de situatie er al heel wat minder rooskleurig uit. Het solliciteren valt niet altijd mee, soms moeten ze mannen laten voorgaan, de combinatie buitenshuis werken en gezin is moeilijk... Het is eigenlijk pas in de beroepsituatie dat jonge vrouwen diskriminatie ervaren.»

Veto: Een recent initiatief om de situatie van de vrouw op de arbeidsmarkt te verbeteren, is de zogenaamde positieve

tegenstelling. Ofwel werk je full-time en zet je je voor tweehonderd procent in, ofwel werk je half-time en beschouw je je werk als een toemaatje. Grijs is niet mogelijk en wordt tot nog toe altijd afgereemd.»

Hermans: «Sommigen vragen zich dan af of ik ervoor pleit dat we allemaal maar zesendertig uur per week meer zouden werken, wat dan misschien een achteruitgang van het wetenschappelijk onderzoek zou betekenen. Misschien zou dat het geval zijn, maar als we willen dat mannen en vrouwen én wetenschappelijk én in gezinssituaties actief zijn, dan zullen we andere prioriteiten moeten leggen.»

Voorsprong

Veto: Zo'n andere maatschappijstructuur is slechts realiseerbaar op zeer lange termijn. Blijven vrouwen dan nog ettelijke decennia van hogere functies uitgesloten?

Hermans: «Ik denk dat er geen andere weg is dan die structuur nu al te bepleiten. Ik kan het dan ook niet laten om die specifieke 'vrouwenproblemen' telkens weer aan de orde te stellen. Ik nam ooit deel aan een vergadering die uitspraak moest doen over een benoeming. De beste kandidaat was een vrouw. Toch vreesden sommige mannen dat zij niet zo geschikt was omdat er wat avondwerk bij kwam kijken en zij drie kinderen had. Ik heb hen dan gevraagd of ze zich dezelfde vraag zouden stellen als deze kandidaat een man was en vader van drie kinderen. 'Je hebt eigenlijk gelijk', zeiden ze toen en de vrouw werd prompt aangenomen. Er leven nog heel veel vooroordelen. De enige weg is dat vrouwen die toch in een beleidsfunctie terechtkomen, voortdurend op deze kleine dingen wijzen.»

Christens: «Dat proces groeit bovendien ook al aan de basis. De jongeren van vandaag worden meer en meer opgevoed binnen een gezin, waar hoedanook aan taakverdeling wordt ge-

diskriminatie. Zijn de nadelen van dit systeem echter niet groter dan de voordelen? Een vrouw die in het kader van die akties wordt aangenomen, krijgt nogal gauw het etiket 'onbekwaam' opgeplakt.»

Christens: «Met positieve akties wordt veel meer bedoeld dan enkel het systematisch benoemen van vrouwen omdat ze vrouw zijn. Men stelt dat systeem vaak karikaturaal voor.»

Hermans: «Iedere vrouw is wel van mening dat ze niet graag benoemd zou worden, enkel omdat ze vrouw is. Maar voor vele vrouwen kan het een hefboom zijn. Positieve akties brengen een heel proces op gang dat de aandacht op vrouwen richt. Het gaat eerder om het bevorderen van de bereidwilligheid van bedrijven om ook vrouwen aan te nemen, in posities die ze waard zijn.»

Veto: Zijn positieve akties ook aan onze universiteit dringend gewenst?

Hermans: «Ik denk niet dat positieve akties hier doorgevoerd zullen worden. We hebben wel dringend nood aan een mentaliteitsverandering bij de mannen, vooral dan de toonaangevende mannen uit het beleid. Het vooroordeel 'Ach, waarover hebben ze het toch?' zou dringend weggenomen moeten worden. In zakelijke en bescheiden gesprekken zullen we hen proberen duidelijk te maken dat onze opmerkingen toch zo gek niet zijn.»

«Een ander belangrijk punt is het voorleggen van onderzoek dat ons gelijk bewijst. Wetenschappers geloven enkel gegevens die uit een onderzoek blijken en ze houden het daarbij zolang het tegendeel niet bewezen is. We moeten hen dus gegevens voorleggen, waar ze niet omheen kunnen. Op dat moment zullen we bij de mannelijke wetenschappers ook meer bondgenoten vinden.»

Carla Rosseels

Voor een meer gedetailleerd programma van deze zomerweek kan je terecht op de Dienst Informatie en Onthaal, Universiteitshal, Oude Markt 13.

VERZEIKINGEN BIJ VOLMACHT

Ze lachen je weer toe, vanop hun blauwe, groene of oranje achtien vierkante meter-borden. Met hun posieliefte smool, hun brillemtonen zonder bijhorende konfiturepotglazen en hun goedkope slogans. Alsof je voor het ogenblik echt niets anders om het hoofd hebt.

Maar ze hebben aan alles gedacht. Ook al aan het harde zweogen van natbewezelde studententjenvin boven hun bureau, aan de bruingebande benen van eerste kantneries onder hun plechtige kommuniekleding, aan de veelbelovende konfrontaties met nooit eerder geziene eksaminatoren.

Je kan van jezelf namelijk vinden dat je om studieredenen in de onmogelijkheid verkeert om je op 18 juni naar het stemburo te begeven, en bij volmacht stemmen. Je geeft je pa of ma de opdracht naar je gemeentebestuur te sjouwen om een volmachtformulier af te halen en zelf haal je bij de administratief sekretaris van je fakulteit of op het

studentensekretariaat in de Universiteitshallen een attest. Met beide papertjes kan een bloed- of anverwant tot de derde graad in je plaats een bolletje rood maken, tenminste als die zelf stemgerechtigd is.

Je vermijdt evenwel best die kleine dienst te vragen aan een bloed- of anverwant die niet in je gemeente woont. Want dan moet de verwantschap nog bewezen worden door de burgemeester van de gemeente waar de volmachtdrager woont, en moet je daartoe een akte van bekendheid voorleggen, die je dan weer van een notaris of een vrederechter moet weten te ontfutselen.

Vermijd al dat heen en weer gelopen, en vraag aan diezelfde lieve mama of papa om het bolletje te kleuren. Tenzij je haar politieke opvattingen niet vertrouwt. Want bij verkiezingen kan het ook wel eens van pas komen te weten welke bolletje precies rood gekleurd wordt. Vraag dat maar eens aan die zeepsmoelen op de muren. □

Vierde Vlaamse Wiskunde Olympiade

Wiskundewedstrijden:
pedagogische truuk of selectie?

Deze week woensdag (24 mei) vindt de proclamatie en prijsuitreiking plaats van de vierde Vlaamse Wiskunde Olympiade (VWO). Deze wedstrijd wordt jaarlijks georganiseerd voor leerlingen van het hoger secundair onderwijs. Met deze competitie wil men de enerzijds de wiskunde populariseren. Anderzijds poogt men op die manier zo snel mogelijk *geboren* wiskundeknobels op te sporen. Tenslotte maakt men via het toernooi ook een selectie voor de Belgische afvaardiging op de International Mathematical Olympiad (IMO), een internationale wiskundewedstrijd waaraan jaarlijks duizenden leerlingen deelnemen.

Wiskundewedstrijden hebben een lange traditie. In Hongarije bestaan ze al sinds 1894, in Roemenië sinds 1902. Ze ontstonden vaak vanuit de noodzaak om een bredere wiskundige basis te geven aan jongeren. Aangezien het wiskunde-onderwijs nogal saai was en niet steeds toeliet om de praktische relevantie van de wiskunde in concrete problemen aan te pakken, was daartoe een circuit buiten het onderwijs nodig. Zo kampte Roemenië bij zijn onafhankelijkheid in 1877 met een groot tekort aan kaders. Vanaf 1895 werd begonnen met de uitbouw van zo een parallel circuit dat onder andere een wiskundig maandblad voor jongeren, jaarlijkse wedstrijden en wiskundeboeken voor zelfstudie omvatte.

Kommunisten

Het was ook Roemenië dat op de proppen kwam met het idee om internationale toernooien te organiseren. In 1959

DE VLAAMSE WISKUNDE
OLYMPIADE

De geschiedenis van de Vlaamse Wiskunde Olympiade (VWO) is zeer jong. Ze werd voor het eerst georganiseerd in '86. De Waalse tegenhanger, de 'Olympiade Mathématique Belge', is iets ouder (van '76). Dit vertaalt zich in de systematisch betere prestatie van onze Waalse landgenoten op de internationale olympiades. In '86 namen 2991 leerlingen deel aan de VWO. Ondertussen is dit aantal gestegen tot 6827. Deze ondergaan een eerste proef met 30 meerkeuzevragen in januari. Dit jaar kwamen er 945 leerlingen door deze eerste proef.

De tweede ronde omvat opnieuw dertig meerkeuzevragen. Voor deze vragen kunnen de organisatoren putten uit de vragenlijst van de gerepu-

teerde American High School Mathematics Examination (de Amerikaanse olympiade). In tegenstelling tot de eerste ronde wordt de tweede niet in de verschillende scholen georganiseerd, maar in de verschillende Vlaamse universiteiten. Deze ronde ging dit jaar door op 1 maart. De finalisten kwamen dan op 19 april bij elkaar te Leuven. Op 24 mei worden de beste wiskundeleerlingen van Vlaanderen bekendgemaakt. Sommigen onder hen zullen in juli mogen deelnemen aan de internationale olympiade in West-Duitsland. Daar toe moesten ze ook vorig jaar reeds heel goed presteren en krijgen ze nog een paar weekendjes ekstra voorbereiding. (BC)

vond de eerste internationale wiskundewedstrijd, de IMO, plaats in Roemenië. Sindsdien was er elk jaar een IMO, met uitzondering van 1980. In het begin was het een exclusief Oost-Europese aangelegenheid. Het zou tot 1967 duren eer er ook West-Europese landen deelnamen (Frankrijk, Groot-Brittannië, Italië en Zweden). Dit kan niet enkel het gevolg zijn van het feit dat de Oostbloklanden reeds vroeg eigen nationale wedstrijden organiseerden. Ook in Nederland werden reeds prijsvragen uitgeschreven sedert 1905. Feit is dat verschillende Oostbloklanden sterk zijn in wiskunde. Wie een beetje vertrouwd is met de wiskundige theorie van dynamische systemen kent zeker de namen Kolmogorov, Lyapunov en Pontryagin.

Veel van die wiskundegenieën werden overigens ooit gelauwerd in belangrijke wiskundetoernooien. En dat is een

merkwaardige zaak. Deze wedstrijden zijn blijkbaar beter in staat om wiskundetalenten op te sporen dan het gewone onderwijs. Er ontwikkelde zich daarover een belangrijke discussie in de wiskundededidaktiek. Tegenover de nobele doelstelling om de wiskunde te populariseren door het organiseren van dergelijke wiskundewedstrijden, bleken zij eerder een vroege selectie tot stand te brengen. Dergelijke selectie in het secundair onderwijs houdt geen rekening met het verschil in kwaliteit tussen de middelbare scholen. Bovendien heerst in verschillende landen de praktijk om de uitblinkers van de nationale wedstrijden extra te begeleiden, niet alleen als voorbereiding op de IMO, maar ook en vooral in hun aanloop naar hun latere carrière in het wiskundeonderzoek. In sommige landen krijgen winnaars van nationale wiskundeolympiades vrijstel-

ling voor toelatingsexamens in de wetenschappelijke universitaire richtingen. Ook in Vlaanderen wordt meermaals geopperd dat de besten van de VWO geen toelatingsexamens meer zouden moeten doen voor de fakulteit toegepaste wetenschappen.

Tegen deze selectietendens ontstond een andere richting in de wiskundededidaktiek die niet tegen het organiseren van wiskundewedstrijden op zich is, maar een aantal voorwaarden naar voor schuift, noodzakelijk om de popularisering van de wiskunde te bewerkstelligen. In deze richting werd vooreerst gewezen op het karakter van de vragen. Naast moeilijke vragen moeten er ook vragen zijn die de modale leerling kan oplossen met enige inspanning. Bij de verbetering van de vragen dient niet zozeer de beste opgespoord te worden. Vanuit didactisch oogpunt is het interessanter om te weten te komen welke elementen uit de wiskundige theorie niet of op een verkeerde manier worden overgebracht in het onderwijs. Dit kan onder meer gebeuren door het opsporen van typefouten. Zo kwam men in Mozambique te weten dat er grote problemen waren met het gebruik van haakjes en algebraïsche symbolen. Op die manier helpt men niet alleen het wiskundeonderwijs in zijn geheel vooruit. Mits een intense begeleiding van de minder goed presterende kan men ook hun achterstand wegwerken.

In die optiek valt het ook te betreuren dat men in veel landen, waaronder de VS en België, gebruik maakt van multiple choice vragen om een eerste selectie door te voeren. Voorstanders voeren wel aan dat er eigenlijk geen verschil is tussen het open vraagstelsel en meerkeuzevragen, vooral niet wanneer één van de alternatieven 'geen van bovenstaande' is. Maar met meerkeuzevragen kan men veel moeilijker achterhalen wat de frekwent gemaakte denkfouten zijn. Van didactische lessen komt dan ook niet veel in huis.

Sociaal

Sommigen gaan nog veel verder en beweren dat wiskundewedstrijden eigenlijk niet alleen op oneerlijke wijze de slimsten selektieren maar ook impliciet een sociale selectie doorvoeren. Ook hier hangt alles af van de manier waarop men de wedstrijd organiseert. In Mo-

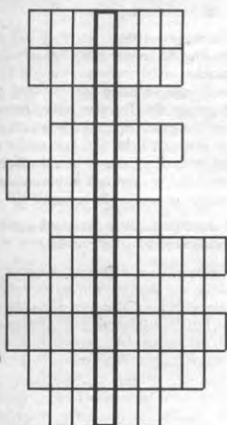
zambique, waar de wiskundetoernooien een element waren van de alfabetisatie-, industrialisatie- en socialisatiecampagne, slaagde men erin om de deelname van arbeiders- en landbouwerszonen op te trekken van 29% tot 80% op twee jaar tijd. Het valt op dat de wiskundewedstrijden hun doelstelling van popularisering het best realiseren, wanneer ze gekaderd worden in een breder geheel, zoals de industrialisatiecampagne in Mozambique. Meestal worden ze in dat geval gesubsidieerd door de overheid. Men laat de organisatie dan overigens niet alleen binnen de secundaire scholen gebeuren maar schakelt ook de media en kulturele organisaties in.

Naast de hele discussie over het didactisch en sociaal nut van deze wedstrijden speelt ook nog een intern wetenschappelijk argument mee om ze te behouden en indien mogelijk verder uit te breiden. Een van de zaken die men op dit moment in het onderwijs mist, is het creatief gebruik van de wiskunde. Men leert wel stellingen bewijzen en stereotiepe oefeningen oplossen, maar concrete problemen waarvoor er niet direct een pasklaar antwoord is kan men niet aan. De wedstrijden laten toe om in te zien dat wiskunde ook nuttig is om dergelijke concrete problemen aan te pakken. In het vakjargon noemt men dit 'problem solving'.

Typeerd voor het vinden van oplossingen van concrete problemen is het gebruik van verschillende elementen uit de theorie die men in lessen niet samen ziet. Over de manier waarop men die verschillende elementen naast elkaar moet zetten tast men nog in het duister. Dit is niet meer dan normaal. Als men het vinden van oplossingen voor nieuwe problemen (ook wel heuristisch genoemd) zou kunnen formaliseren, dan is het maar een koud kunstje om een digitale machine te programmeren om oplossingen voor al onze problemen te zoeken. Meer en meer gebreken met ervan overtuigd dat de manier waarop men nieuwe uitvindingen doet niet formaliseerbaar is. Men kan het enkel door praktijk leren. En dan hebben wiskundewedstrijden een veel breder nut dan verdiepen of populariseren van de wiskunde alleen. Men leert er op een wetenschappelijke manier problemen door oplossen.

Bart Capéau

VETO'S GROTE...

Δ verslagboek

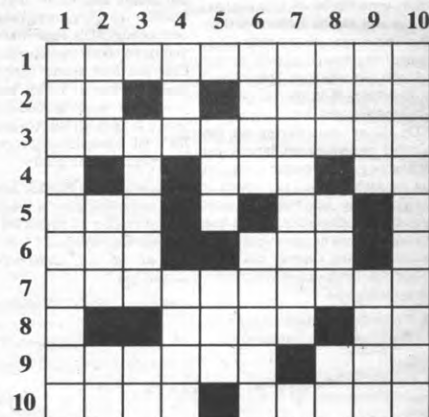
- < briesje
- < vastere
- < rots
- < alsnog
- < prikjes
- < groei
- < kakstoel
- < versmaadt
- < biefstukje
- < relevant
- < aflos

OPLOSSINGEN VAN DE VORIGE WEEK

Je mag bij het oplossen van de anagrammen zowel de voorkeurs- als de toegelaten spelling gebruiken, zowel enkelvoud als meervoud, verbogen woorden en vervoegde werkwoorden. Als voorbeeld geven we je hieronder de oplossingen van de vorige week:

standbeelden - **bestanddelen**; vloeit - **violet**; rustende - **studerend**; luik - **kuil**; water - **tarwe**; natuurisme - **antiserum**; opstarten - **protestant**; uitpakten - **aktiepunt**; afkerig - **grafiek**; uitgestoomd - **stoutmoedig**; uitwasemen - **nieuwsteam**.

...VAKANTIEPUZZEL

Horizontaal:

1. Deel van een huis 2. Bijwoord - spleet 3. Kwetsuur 4. Rap - familielid 5. Een zekere - soort koekjes 6. Bak - bloeiwijze 7. Politiewapen 8. Dronkenmanslaap - deel van een brief 9. Eten - deel van haven 10. Kunststroming - Amerikaanse steeg.

Vertikaal:

1. Bries 2. Kunstenaar - bijbelse figuur - onder andere 3. Open - editie 4. Bij - meisje zonder hoofd 5. Twee - lengtemaat 6. Getij - welpenleidster 7. Lichaamsdeel 8. Eeuw - lijkvaas - deel 9. Anagram voor zacht - familielid 10. Componist.

Liefste mama, ik kom dit weekend niet naar huis want er is nog veel werk aan de Veto van volgende week. De redactie liep weer uit, want er hingen nogal wat lijntjes scheef in de vorige Veto. Het duurde een tijdje voor we de schuldige vonden. Er moet nogal wat tekst geschreven worden. Ook daar waren niet altijd vrijwilligers voor zodat ik me weer eens opgeofferd heb. En dan alles nog eens nalezen, maar dat doet de eindredacteur van dienst wel. Als alles meezit kunnen we zondagavond al lay-outen, maar het zal wel weer maandagmorgen worden. De zeters zullen dan weer ijsberend wachten op de laatste teksten die eigenlijk al lang moesten klaar zijn. Wanneer ze het echt te koud krijgen sluiten ze zich wel eventjes op in het kamertje van de fotozet. Ondertussen

komen de fotografen uit hun Doka (donkere kamer) gekropen en constateren ze steeds weer dat die lange foto breed moest zijn. En dan is het wachten op een goede inval om dat probleempje op te lossen. Wanneer we bij zonsopgang ons bedje opzoeken weten we toch al wat de studenten pas 's middags zullen lezen. Mama, wil je een nieuwe onderbroek, een paar kousen, een propere T-shirt en koekjes meegeven met onze Jan. Je ziet het, beste lezer, tijd om ook eens in je pen te kruipen en foto's te nemen, of zondagnacht lijntjes te plakken. Je weet welk een zalig gevoel het is om zelfs de nieuwsuitzendingen eerder gehoord te hebben dan om het even welke Leuvense student.

(Foto Hendrik Delagranghe/ Roel Ruttens)

ZOEKERTJES

- Als u nog eens een leven wilt redden, geef ik u de raad uw ideeën hieromtrent grondig te wijzigen. Toch waardeer ik het gebaar. Denk liever aan uw volgend leven.
- Typen van thesissen op tekstverwerker. 55 fr/blad. Kris Rosselle, Naamsestweg. 130, Heverlee. ☎ 20.70.77
- Voor al uw typewerk, elektronische schrijfmachine. Griekse en wiskundige karakters. Jaren ervaring. Mevr. Sanders. ☎ 011/43.20.82
- Gezocht tegen beloning: ruim en rustig gelegen appartement of huize te huur vanaf sept./okt. Anouk, Fred. Lintstr. 69.
- Verloren: zilveren armband met 'An' en '20-09-68' ingegraveerd. Terug te bezorgen: An van den Bergh, Geldenaaksevest 60. Kleine beloning voor vinder.
- Te koop wegens kabel: binnenhuis-TV-antenne met signaalversterker. Als nieuw. Voor 1000 fr. Pool, Frederik Lintstraat 54.
- De Shrink (fabrik Psychologie) is nog open tem 2 juli. Zo.-do. vanaf 22 u voor een rustige, gezellige, ontspannende drink.
- Wie stuurt een door liefdesverdriet gevelde jongeman een troostend woordje? Patrick Vanhoudt, IJzermolenstraat 32/012, Heverlee.
- Polekar (werkgroep politieke economie en arbeid) zoekt wetenschapsbezoeker. Schriftelijke kandidaatstelling. Bl. Inkomstr. 109.
- Blonde Adonis zoekt karig hute om zijn welgeschapen jongeheer te herbergen. Voor nadere kennismaking: Filip Bleys, St. Maartenstr. 2.
- Mama, niet boos zijn. Ik ben niet op tijd gaan slapen vandaag, maar van papa mocht het. Ik krijg toch nog een kusje?
- BASF is een schitterende firma! Vooral hun vitamines zijn heerlijk. Doe zo voort (Proficiat).
- Gevonden: 5 sleutels aan rode hanger met opschrift 'Sitam' aan Studiozaal en 6/4. Af te halen Prelatenstr. 4 (bij Alma II). Bel Philjens G.
- Welke Humphrey-economist heeft tijdens de presesverkiezing van Ekonomika mijn fiets 'geleend' om naar de Dekenstraat te rijden? Vaartstr. 121, kot van Hendrik Bogaert.
- Gezocht: 'Sisters of Mercy - Live!' Koen van Lil, Kerkeveld 22, Haarsrode. ☎ 46.00.24.
- Pieter Couterelstichting vzw. Homo- en lesbienecentrum. Vaartstraat 16 ☎ 23.63.27. Onthaal: ma: 18-20 u, za: 15-18 u en op afspraak; elke di: fuif, elke vr: weekendfuif.
- Te koop: KTV Philips 56 cm scherm, 24 preselekties, 6500 fr. Prof. brede printer 6000 fr, Vaartstraat 47, vraag nr. Erik.
- Verloren: rosharik katje dat luistert naar de naam Marsha, 5 mndn. oud, niet schuw, draagt oranje halsband. Terug te bezorgen Lepelstraat 9.
- Gezocht: jong poesje. Profiel: nest-verlater. Wij bieden: opleiding tot kot-kat, kost en inwonen, tedere verzorging. Kandidaten zich wenden tot Geldenaaksevest 62 (Pascale).
- Verloren: nepgouden armband, met 'Patrick' en 'Karin'. Je kan er toch niets mee doen. Beloning: 500 fr. Patrick, Vital Decosterstr. 10. ☎ 011/44.52.44 (weekend).
- Gezocht: kamer in gezellig gemeenschapshuis. Laat iets weten aan G. van Landegem, Parijsstr. 78, onderste bel.
- 21 daar zat iets in/ 21 dat is een begin/ eindelijk is het daar/ dus Ilse hou je klaar. Proficiat.
- Te huur vanaf 1-8-89 semi-gemeenschapshuis, Parijsstraat 38, bez. zondag 16-17.00 u, bel Bottu.
- Mooie jongeling: 1m92, groene ogen, slank, charmant, zoekt meisje bij wie hij wel mag lezen aan tafel. Brabanconnestr. 95B, ink. gratis.
- Welke burgie die op 20/5 eksamen had, heeft een herefets merk Ludo, metaalkleurig; 10 versnellingen, in De Croylaan 42 gestolen. Gelieve terug te brengen, Minckelerstr. 28, Heverlee, 22.08.35. Straf noch beloning. Sjarle.
- En E. en B. krijgen samen het allerlaatste zoekertje van het jaar. Proficiat!

5000 jaar wonen in de Lage Landen

Een reeks misdrijven op een rij

Het produceren van lelijke dingen is, na moord en doodslag, één van de ernstigste misdrijven. Helaas wordt het zelden bestraft, en zo komt het dat er in België nog talloze architecten onbedreigd rondlopen. Want zolang het dak niet instort en de inhoud van de WC op de bovenverdieping niet geregeld beneden op het salontafeltje terecht komt, gaat de bouwmeester vrijuit en noemt hij zijn creatie een sukses. Maar u weet wel beter; niet voor niets is 'Architekt' een weliswaar oud, maar nog steeds zeer smakelijk scheldwoord. Maar misschien zou u niet zo streng mogen zijn. Misschien is de architect een beklagenswaardig persoon. Al 5000 jaar staat hij in de lage landen borg voor de goede staat van onze woonomgeving en wie bent u om te beweren dat hij het er niet goed vanaf heeft gebracht. Laat ons dus het glas heffen op 5 millenia wonen in de Lage Landen. En laat ons bijvoorbeeld een boek uitgeven. Een mooi boek, op groot formaat, met veel foto's en wat tekst er tussen. Een prima uitgever. Het Davidsfonds.

En zo geschiedde. Het boek is verschenen, het werd geschreven door Honoré Rottier, de titel is *Onder Dak* en we kunnen niet beweren dat het volslagen rotzooi is. De ekskrementen vallen inderdaad niet op het salontafeltje.

Ambitie

Onder Dak heeft in elk geval geen gebrek aan ambitie. Een geïllustreerde geschiedenis schrijven van 5000 jaar wonen is geen sinecure. Zeker niet wanneer je zowat alle aspecten aan bod wil laten komen: sociale omstandigheden, samenlevingsvormen, bouwtechnieken en tendenzen in de architectuur. De uitgever had bovendien klaarblijkelijk een zeer ruim publiek op het oog, want *Onder Dak* is naar vorm en prijs een perfect geschenkboek, een boek dat je met veel gemak ter hand neemt en doorbladert, maar dat zelden of nooit van A tot Z uitgelezen wordt. Toch is de tekst met de beste bedoelingen geschreven. Honoré Rottier heeft al verscheidene wetenschappelijke en semi-wetenschappelijke publicaties over stedenbouw en geografie achter de rug en de inleiding van KUL-docent Luc Verpoest suggereert zelfs een zekere wetenschappelijke waarde. Maar Rottier heeft zich te pletter gereden op zijn publiek en op zijn eigen schabouwelijk taalgebruik. Kortom: een uitstekend voorbeeld van mislukte wetenschapspopularisatie.

Elite

Toegegeven: het thema is een kuitentbijter. Het verhaal van Rottier begint in het Stenen Tijdperk toen de nomaden in grotten of in tenten woonden. Vervolgens gunt de auteur ons een blik (vaak met de nadruk op het beeldmatraal) in de Romeinse en de Middeleeuwse wo-

ning en in de woonvormen uit de renaissance en de barok. De laatste hoofdstukken zijn de interessantste omdat ze een geschiedenis schetsen die vandaag nog doorwerkt: woningnood en ongecontroleerde verstedelijking in de 19de eeuw, volkshuisvesting, sociale woningbouw, architecturale omwenteling, inspraak.

Vuurwerk

Maar Rottier fietst achteloos voorbij aan de interessante aspecten die zijn onderwerp te bieden heeft. De revolutie in de structurering van onze gebouwde omgeving, die het gevolg was van de omstandigheden van de 19de eeuw, biedt talloze aanknopingspunten voor het schrijven van een waar drama. Neem bijvoorbeeld de strijd van de groeiende arbeidersklasse voor een menswaardiger bestaan, de drang naar en de noodzaak van een gezonde en moderne huisvesting. En stel daar tegenover de bezittende klasse en de burgerij die leeft van de woningpekulatie. Steden bereikten, soms de grens van het leefbare. In arbeidersbuurten braken epidemieën uit die uiteindelijk ook de burgerij in de rijkere wijken zou treffen. Politici reageerden onrustig. Een stringenter stadsplanning en een coherent beleid bleek meer en meer noodzakelijk.

Evidenties

En de architectuur kreeg onvermijdelijk een nieuwe maatschappelijke rol. Het beroep van architect kon niet anders dan evolueren van Beaux-Arts-kunstenaar naar 'bouwer van de samenleving'. Welnu, dit soort fundamentele evolutiestromen vind je niet terug in *Onder Dak*. Nochtans was daarvoor niet eens baanbrekend werk nodig, want dat werk is al

meer dan tien jaar geleden verricht door Prof. Marcel Smets in zijn voortreffelijk boek *De ontwikkeling van de tuinwijkgedachte in België*. Ik vrees dat Rottier zijn tema niet goed in de hand heeft kunnen houden: hij heeft alles wat verband houdt met 'wonen' op een hoop gegooid en aan het papier toevertrouwd. Ik kan niet beweren dat hij veel foutieve dingen schrijft, maar hij schrijft te ongeconcentreerd, stuurloos en zoutloos. Bijvoorbeeld: een van de belangrijkste doorbraken in de Belgische huisvestingspolitiek is het voorstel van de Brusselse burgemeester Ducpétiaux ook de arbeiders in staat te stellen hun eigen woning te verwerven. Rottier schrijft hierover enkel dat Ducpétiaux het idee lanceerde 'dat de arbeider die eigenaar was ook in sociaal opzicht veel beter functioneerde'. (p.75) Waarom werkt Rottier dit niet uit en kijkt hij niet verder naar de woningpolitiek van de katholieke partij tegenover de BWP? Waarom wordt het immens belang van dit inzicht niet duidelijk gemaakt? Er zit vuurwerk in dit tema, maar Rottier ziet het niet... Er staan veel waarheden in het boek maar de auteur kan geen klemtoneen leggen of verbanden suggereren. Dat riskante pad durfde hij niet te nemen.

De enkele grove fouten die ik in *Onder Dak* ben tegengekomen (zoals de flagrante onzorgvuldige bewering dat de architectuur van De Stijl tot het functionalisme moet gerekend worden) kunnen dan ook niet door de beugel: wie geen visie uitdraagt, mag zich niet vergissen.

Simpel

Een van de elementen die wellicht het schrijven van *Onder Dak* hebben bemoeilijkt is de (vermoedelijk door de uitgever opgelegde) doelgroep: iedereen. Als lezer voel je een enorme ongerijmdheid tussen de kompleksiteit van de behandelde problematiek en het soms simplistische taalgebruik. Overigens is zijn taalgebruik vaak erg stroef en opvallend kleurloos. Voor de lezer is het zelfs ronduit beledigend om een boek uit te geven met aan de ene kant tot in de puntjes verzorgde fotografie, maar aan de andere kant een kreupel tekst. Het resultaat is immers een lelijk ding. Een ernstig misdrijf.

Didier Wijnants

Honoré Rottier, *Onder Dak*. 5000 jaar wonen in de Lage Landen. Davidsfonds, 1988, 1950 BF.

Elke zaterdag opnieuw barst Jobwijzer uit zijn voegen. Boordevol personeelsadvertenties en echte, bruikbare informatie over sollicitieren. Wie nu aan een boeiende job begint te timmeren, kan niet zonder.

J O B W I J Z E R

HET LAATSTE NIEUWS

Telefoneren uit cel straks goedkoper?

RTT-monopolie onder druk

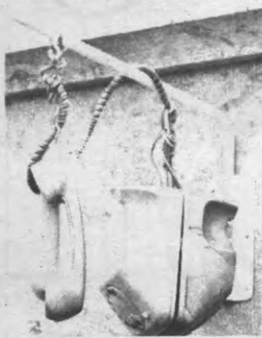
Het is op het eerste zicht een vreemdsoortige winkel, met een lange balie waarachter een vrouw een grote reeks RTT-tellers in de handen houdt, en negen tegen elkaar staande, maar geluidsdichte telefoonkabinen. Liberty Phone heet het initiatief, en je kan er comfortabel bellen, zonder te moeten wachten of aanschuiven. Je kan er verder telekopieën versturen en ontvangen en er is een boodschappen-dienst. Als dit soort telefoonwinkels gemeengoed worden, krijgt het RTT-monopolie alweer een stevige klap te inkasseren, want een gesprekje hier kost je evenveel als in een openbare telefoon. In Louvain La Neuve controleert 'Call me' reeds drie van dit soort centra en ook Brussel heeft er. Zal de Regie van Telegrafie en Telefonie dit weer op zijn beloop laten?

Telefoneren in een telefooncel is voor velen één grote lijdensweg. Steeds weer als jij van plan was te bellen, blijken er tien anderen met hetzelfde idee rond te lopen, zodat de rijen voor de cel niet te overzien zijn. En hoe vaak is het kleretoestel niet defekt, of gekraakt en leeggeroofd. Slimme jongens schaffen zich dan een telekaart aan, maar de vervalsing met die kaarten is groot en de toestellen zijn daardoor ontregeld of verstoort. Het schijnt een makkelijk truukje te zijn een stukje magnetische strook uit je telekaart weg te snijden zodat je opnieuw voor 20 eenheden kan bellen, maar in Brussel zijn de telefoon-apparaten tegen dit soort valse kaarten ingesteld. Wanneer het toestel meent met zulke vervalsing te doen te hebben, ontmunt het in een klap alle overige eenheden op je kaart, met alle gevolgen van dien, ook voor mensen die met die duistere vervalsingspraktijken geen uitstaans hebben. En hoe vaak stoot je niet op een telekaart-apparaat waar zo'n vervalste kaart muurvast in is blijven steken?

Hoger, lager

De RTT heeft het nooit luidop toegevoegd, maar het ziet er naar uit dat ze er geen graten in zien als prive-initiatieven het RTT-net van cellen komen aanvullen. Het exploiteren van een telefoon-cellen-netwerk is duur - zo'n telefoon-toestel kost naar verluidt 80.000 frank - het ophalen van de munstukken is ook erg arbeidsintensief, en dan spreken we nog niet van de kosten voor herstellingen.

De RTT heeft dan ook een procedure waarmee je toelating kunt krijgen zo'n telefoonwinkel op te zetten. De regel is dat aan zo'n aanvraag "een gunstig gevolg" wordt gegeven, op voorwaarde dat je de telefoon-eenheden niet onder de 10 frank verkoopt en dat je voor die prijs

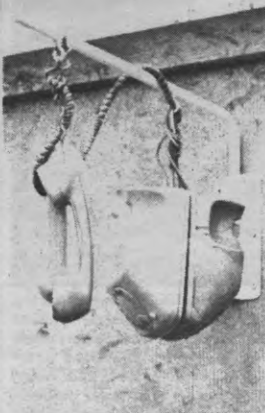
meer diensten en betere faciliteiten aan de klant aanbiedt. Wat dat betreft stellen zich voor de prive-initiatiefnemers geen problemen. Die haalt precies zijn winst uit het prijsverschil met de standaardkost van een eenheid. Die moet van de tien frank, er vijf afstaan aan de RTT en 1,6 aan de BTW. Met de rest moet hij zijn investeringen afschrijven, kosten voor huur, elektriciteit en verwarming dekken en het RTT-abonnementsgeld betalen. Zoals de zaken er nu voor staan, lijkt de tendens te gaan naar het aanbieden van nog meer luxe, eerder dan naar een prijsverlaging per eenheid (bijvoorbeeld naar negen frank). Al sluit men die mogelijkheid bij Liberty Phone ook niet uit.

De RTT heeft ondertussen een klacht lopen tegen Liberty Phone, omdat, zo zegt men, het bedrijf geen aanvraag ingediend heeft en men de geldigheid

van een regularisering achteraf betwist, maar meer nog omwille van Liberty Phone's telefax service. Dat eerste punt weet Liberty Phone snel te weerleggen: zij hebben in al die tijd dat zij reeds aan hun zaak werken niemand gesproken die zei dat zij een aanvraag moesten indienen of dat hun concept van telefooncentrum onwettig zou zijn. Het is maar nadat zij reclame zijn gaan maken voor hun zaak dat de commerciële dienst van de RTT in Brussel heeft geprotesteerd. Ondertussen hebben zij zich al hun apparaten bij de Regie aangeschaft. Meer nog, de RTT plaatste de bus met alle 36 lijnen die de Standonckstraat telt, in hun kelder.

Kelder

Wat de telefax-service van Liberty Phone betreft houdt men op het "RTT-telesektariaat" in Brussel vast aan de oprichtingswet van de RTT uit 1931 en aan rechtsregels uit 1983 over de bureau-fax die onomwonden het wettelijk monopolie aan de RTT toekennen. "De

rechtstreekse concurrentie met de RTT en met de post" in de sektor van de telekopieën - de post rekent per telekopie een hogere prijs - wordt dan ook niet geduld en wie een aanvraag indient krijgt een standaardbrief in de bus die aan duidelijkheid niets te wensen overlaat. Het mag niet verwonderen dat de RTT vooral vil vasthouden aan de nieuwste activiteiten uit de telecommunicatie en zich iets lukratiefs als telekopieën niet wil laten ontglippen. Bovendien is de telefax een geducht concurrent van de telex en concurrentie moet je weten te controleren. Benieuwd wat 1992 ons hier zal brengen.

Jan Van der Linden

CLINT EASTWOOD FOR PRESIDENT

zwaar op uw maag liggende cultuur is. Vorig jaar durfde men de terrafilms nog laten plaatsvinden onder een artistieke noemer ('kleur'), dit jaar heeft men dat laten varen. Het thema wordt gewoon verzwegen, want het heet *commerce*, en als Michel Uytterhoeven daar van zou horen, dan kunnen ze het Stuc wel sluiten! De commercialisering van de filmprogrammatie werd bij het begin van dit seizoen feestelijk opgestart met onder andere Marilyn Monroe, en wordt daar nu ook mee afgerond. Tussendoor valt nog een serie kitsch te bekijken, die zelfs Jos Rastelli niet in zijn programma durft op te nemen. En laat ons hopen dat u volgend jaar nog in Leuven studeert: Nikol Wellens wist ons *off the record* reeds te vertellen dat men volgend jaar met een retrospectieve 'Gaston en Leo' uitpakt. Moest er nog kunst zijn?

Tot 8 juli wordt er elke dinsdag, donderdag en zaterdag een film gedraaid. Aanvang bij zonsondergang: in mei rond half elf, in juni rond elfen. Halfweg de film is er een korte pauze, waarin u uw beklag zult kunnen doen over de slechte projectie. Het Lijstje dat naast uw examenrooster hangt:

23 mei	BELLISSIMA Visconti
25 mei	REGNO DI NAPOLI Werner Schroeter
27 mei	TRON Steven Lisberger
30 mei	TENUE DE SOIREE Bertrand Tavernier
1 juni	ROBOCOP Paul Verhoeven
3 juni	ROSEMARY'S BABY Roman Polanski
6 juni	DR. JEKYLL AND MR. HYDE J.S. Robertson
8 juni	ALPHAVILLE Jean-Luc Godard
10 juni	THE MAN WHO KNEW TOO MUCH Hitchcock
13 juni	COMPANY OF WOLVES Neil Jordan
15 juni	FILM D'AMORE E D'ANARCHIA Wertmüller
17 juni	MOBY DICK John Huston
20 juni	TOP GUN Tony Scott
22 juni	GENTLEMEN PREFER BLONDES H. Hanks
24 juni	IL BUONO, IL BRUTTO, IL CATTIVO S. Leone
27 juni	DAS CABINET DES DR. CALIGARI R. Wiene
29 juni	AMARCORD Federico Fellini
1 juli	PIPI CACA DODO Marco Ferreri
4 juli	PHANTOM OF PARADISE Brian De Palma
6 juli	LITTLE SHOP OF HORRORS Roger Corman
8 juli	PINK FLAMINGO'S Roger Corman

30 AGENDA

Samenstelling: Alexandra Melis

Dinsdag 23 mei

22.30 u **TERRASFILM** Bellissima (Visconti, 1951), met Anna Magnani in de rol van onverzettelijke moeder die kost wat kost haar zin wil, wat tot komische scènes leidt, op het terras van het Stuc, gratis, org. Stuc.

Woensdag 24 mei

21.30 u **VIDEO** The Berlin Affair, Italiaanse film van Liliana Cavani uit 1985, over een driehoeksverhouding met lesbische tematiek in Nazi-Berlijn, in Craendonck 27, ink. gratis, org. Homo- en Lesbienecentrum De Roze Drempeel.

23.00 u **MUZIEKVIDEO** Roy Orbison - Black and White, in de bar van het Stuc, gratis, org. Stuc.

Donderdag 25 mei

20.30 u **VIDEO** Mishima, Amerikaanse film van Paul Schrader uit 1985, vanaf 20.00 u tekenfilms, in Vaartstraat 16, ink. gratis, org. Pieter Coutereelslichting.

22.30 u **TERRASFILM** Regno di Napoli (Werner Schroeter, 1978), over het leven in een armenbuurt in het uitbundige Napels, op het terras van het Stuc, gratis, org. Stuc.

Vrijdag 26 mei

23.00 u **MUZIEKVIDEO** Motown-kompilatie, in de Stuc-bar, ink. gratis, org. Stuc.

Zaterdag 27 mei

22.30 u **TERRASFILM** Tron (Lisberger, 1982, niet onderit.), computeranimatiefilm, op het Stucterras, ink. gratis, org. Stuc.

Zondag 28 mei

15.00 u **WANDELING** 150 jaar restaureren in Leuven: wandeling langs Leuvense monumenten, vertrek aan het stadhuis, deelname gratis, org. Leuvense Gidsenbond.

TENTOONSTELLINGEN

Beeld na beeld: Wandeltocht langsheen hedendaagse Belgische beeldhouwkunst in de KU Leuven, tot 23 juli, meer info in het sekretariaat van de Centrale Bib. lok. 04.11, tel. 28.46.58.

Dominique Rappez: schilderijen en tekeningen, tot 11 juni, in Tiensevest 39 (do van 18.00 tot 22.00 u, vr en za van 14.00 tot 18.00 u en zo van 10.00 tot 14.00 u).

Roeland Kotsch: Muziek uit tuinen en parken, tot 31 mei, in de ABB inkomhal, Dielsevest 2.

Schilderijenfotografiek: tot 15 juni (alle dagen van 11.00 tot 02.00 u, weekend van 19.00 u), in kafee D'Adario, Ravenstraat.

Niet enkel de filmprogrammatie is dit jaar de commerciële toer-ogegaan, ook de bar werd grondig van alle kwalijk riekende hoogcultuur ontdaan. Tot 6 juli kunt u dan ook elke woensdag en vrijdag (23.00 u) in de Stucbar muziekvideo's gaan bekijken. Passeren de revue:

24 mei	ROY ORBISON Black and White
26 mei	MOTOWN Kompilatie
31 mei	NEW ORDER Taras Shevchenko
2 juni	THE MISSION Crusade
7 juni	THE CURE Life in Orange (1)
9 juni	THE CURE Life in Orange (2)
14 juni	BOB MARLEY The Legend
16 juni	UB 40 The Best of UB 40
21 juni	PRINCE and The Revolution Life (1)
23 juni	PRINCE and The Revolution Life (2)
28 juni	DAVID BOWIE Love You Till Tuesday
30 juni	DAVID BOWIE Serious Moonlight
4 juli	SELEKTIE Kollektie Pieter Ruyschaert
6 juli	SELEKTIE Kollektie Pieter Ruyschaert